

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVO
KOMUNA SHTIME
OPŠTINA ŠTIMLJE/MUNICIPALITY OF SHTIME

OPŠTINSKI PLAN
ZA UPRAVLJANJE OTPADOM
2023-2027

Mart, 2023

REPUBLIKA KOSOVO
SKUPŠTINA OPŠTINE ŠTIMLJE
Br.01-060/01-9920/23 datum:19.04.2023

Bip – 01/161 datum: 27.04.2023

Na osnovu člana 12.1 i 12.2 tačka (d), člana 17 tačka (f) i člana 40 Zakona o Lokalnoj Samoupravi, Br.03/L-040 (Službeni list Republike Kosovo Br.28/2008); Člana 8 tačka 1.3, člana 10 tačka 2, 6 i 7, člana 13 tačka 1.2 i člana 15 Zakona o Otpadu Br.04/L-060; Kao i Zakon Br.08/L-071 o izmenama i dopunama zakona, Br.04/L-060 o Otpadu; Člana 5, tačka 3, podtačka 3.5 Zakona o zaštiti životne sredine Br.03/L-025 (Službeni list Republike Kosovo Br. 50/2009); Člana 2, tačka 1.5 Zakona o javno-privatnom partnerstvu Br.04/L-045 (Službeni list Republike Kosovo Br.26/2011); Člana 5 Statuta Opštine Štimlje, 01Br.06/1636, od 03.09.2008; Uredbe MALS-a Br.02/2021, o postupku izrade i objavljivanja opštinskih akata, Skupština Opštine Štimlje je na sednici održanoj 27.04.2023. godine usvojila je sledeći:

OPŠTINSKI PLAN
ZA UPRAVLJANJE OTPADOM
2023-2027

<i>Izlaganje Predsednika Opštine.....</i>	<i>6</i>
<i>1 Prezentacija Opštinskog plana upravljanja otpadom</i>	<i>7</i>
<i>1.1 Svrha i obim plana</i>	<i>7</i>
<i>1.2 Pravna i institucionalna osnova za reviziju plana</i>	<i>8</i>
<i>1.4. Lokalni kontekst</i>	<i>10</i>
<i>1.5. Podaci o otpadu u opštini</i>	<i>23</i>
<i>1.6. Usluga odvoza i transporta smeća</i>	<i>23</i>
<i>1.7. Pregled sprovođenja plana</i>	<i>26</i>
<i>1.8. Performanse usluge</i>	<i>29</i>
<i>1.9. Finansijski učinak UO.</i>	<i>30</i>
<i>1.10. Infrastruktura za odvajanje, reciklažu i odlaganje otpada</i>	<i>32</i>
<i>1.11. Upravljanje drugim kategorijama otpada</i>	<i>32</i>
<i>2. Ciljevi UO i operativni plan</i>	<i>33</i>
<i>2.3. Vizija UO</i>	<i>33</i>
<i>2.4. Ciljevi i ciljevi MM.....</i>	<i>33</i>
<i>3. Plan UO...-a u vanrednim uslovima</i>	<i>47</i>
<i>4. Finansijski, akcioni i plan praćenja</i>	<i>48</i>

Spisak skraćenica:

AZŽSK	Agencija za zaštitu životne sredine Kosova
ASK	Agencija za statistiku Kosova
EU	Evropska unija
BMZ	Nemačko savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj
CEDE	Centar za obrazovanje i razvoj životne sredine
DRS	Sistem vraćanja depozita
ELV	Automobila otpada
EPR	Proširena odgovornost proizvođača
GIZ	Nemačko savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj
VRK	Vlada Republike Kosova
PMBT	Postrojenje za mehanički biološki tretman
ISUO	Integrisani sistem upravljanja otpadom
JICA	Japanska agencija za međunarodnu saradnju
KfV	Kreditanstalt für Wiederaufbau
KIIVŽS	Kosovski institut za istraživanje vode i životne sredine
KLMC	Kompanija za upravljanje deponijama na Kosovu
RKO	Regionalno kompanija za otpad
MŽSPPI	Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture
OIR	Otpad od izgradnje i rušenja
OEE0	Otpad od električne i elektronske opreme
MRF	Centar za rikupeaciju materijala
OECD	Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj
OPUO	Opštinski plan za upravljanje otpadom
JPP	Javno privatno partnerstvo
POP	Proširena odgovornost proizvođača
ISUO	Integrisana strategija upravljanja otpadom
VFD	Okvirna direktiva o otpadu

Spisak tabela:

Tabela 1	Podaci o stanovništvu
Tabela 2	Ukupne godišnje emisije u vazduhu u opštini Štimlje prema sektorima i zagađujućih materija tona/god.
Tabela 3	Broj preduzeća u opštini Štimlje prema vrsti delatnosti
Tabela 4.	Struktura obrazovnih ustanova i studenata
Tabela 5	Broj i položaji zaposlenih u GCPM Štimlje
Tabela 6	Broj zaposlenih u administraciji Opštine Štimlje
Tabela 7	Relevantni opštinski dokumenti, period njihove primene i veza sa upravljanjem otpadom
Tabela 8	Bilans komunalnog otpada
Tabela 9	Operateri otpada pod opštinskom odgovornošću
Tabela 10	Pokrivenost uslugama na teritoriji opštine
Tabela 11.	Obuhvat pružanja usluga za EF prema mestu stanovanja
Tabela 12	Tipologija i učestalost pružanja usluga
Tabela 13	Oprema za odlaganje, skladištenje i sakupljanje otpada
Tabela 14	Oprema za sakupljanje i transport otpada
Tabela 15	Pregled realizacije ciljeva aktuelnog OPUO
Tabela 16.	Efikasnost službi osoblja UO
Tabela 17	Učinak sakupljanja i transporta otpada
Tabela 18.	Rashodi UO sistema
Tabela 19	Prihodi i naplata pružanja MM usluga
Tabela 20	Povrat troškova i operativna efikasnost
Tabela 21	Spisak ciljeva plana
Tabela 22	Cilj 1 strateški okvir
Tabela 23	Cilj 2 strateški okvir
Tabela 24.	Demografske projekcije stanovništva
Tabela 25	Predviđanje stvaranja otpada
Tabela 26	Predviđanje stvaranja otpada po sastavu
Tabela 27.	Analiza potencijala otpada koji se može reciklirati
Tabela 28	Raspored odvajanja otpada na izvoru
Tabela 29	Cilj 3 strateški okvir

Opština Štimlje

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Tabela 30	Strategija proširenja sa uslugom
Tabela 31	Efikasnost osoblja
Tabela 32	Cilj 4 strateški okvir
Tabela 33	Cilj 5 strateški okvir
Tabela 34	Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 1 „Prevencija i smanjenje“
Tabela 35	Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 2 „Ponovna upotreba i reciklaža“
Tabela 36	Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 3 „Pružanje kvalitetnih, efikasnih i održivih usluga“
Tabela 37	Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 4 „Sigurno odlaganje kao poslednje sredstvo“
Tabela 38	Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 5 „Razvoj okvira i institucionalnih kapaciteta za MP“

Izlaganje Predsednika Opštine

Za opštinu Štimlje, od početka njenog rada, upravljanje otpadom se smatra izazovom sa kojim je ova opština morala da se suoči i nađe dugoročno rešenje. Potreba za ulaganjem u ograničenim finansijskim uslovima i okolnostima, potreba za svešću građana, ali i problemi u pravnom tumačenju učinili su ovaj izazov aktuelnim i danas.

Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi na Kosovu, opštine su nadležne za pružanje i održavanje javnih usluga i opštinskih usluga, uključujući vodosnabdevanje, kanalizaciju, tretman otpadnih voda i upravljanje otpadom, ali nedoslednost Zakona o javnim preduzećima i vlasništvo javnih preduzeća podiglo je pitanje upravljanja otpadom na viši nivo razmatranja i analize. Prema Zakonu o otpadu, opštine imaju pravo da pripremaju sopstvene lokalne planove za upravljanje čvrstim otpadom i da prave odgovarajuće operativne planove za efikasnije sakupljanje otpada.

Međutim, posvećenost opštine kao institucije da služi građanima nikada nije dovedena u pitanje, bez obzira na finansijske, funkcionalne ili pravne izazove i probleme.

U tom smislu, izrada dokumenta o „upravljanju otpadom“ samo dokazuje ozbiljnost i posvećenost opštine Štimlje da pristupi ovom problemu svim svojim kapacitetima, i da bude prva opština u Republici Kosovo koja ima sveobuhvatan dokument. .

Usklađivanje ovog dokumenta sa nacionalnim zakonodavstvom i direktivama EU uverilo nas je da smo uspeali da osmislimo dugoročnu strategiju upravljanja otpadom.

Detaljan koncept upravljanja otpadom u gradu i seoskim naseljima Štimlja, uspostavljanje funkcionalne mreže za sakupljanje otpada, izrada plana upravljanja otpadom i finansijska podrška programa za podizanje svesti javnosti, kao i kao osnivanje javnog preduzeća koje predviđa ovaj dokument, biće strategija opštine Štimlje za upravljanje ovim pitanjem na dugi rok. Da bi se došlo do ovog dokumenta bilo je potrebno vreme, posvećenost i posvećenost radne grupe opštine Štimlje, koja je ovo pitanje posebno razradila u skladu sa strateškim planovima razvoja.

Posebno se zahvaljujemo našim partnerima iz projekta GIZ-SMS, EU i organizacijama KIVER i CEDE koji su pružili podršku u procesu revizije opštinskog plana blisko sarađujući sa radnim grupama opštine.

Predsednika Opštine
Ćemajl Aljiu

1 Prezentacija Opštinskog plana za upravljanje otpadom

1.1 Svrha i obim plana

OPUO predstavlja osnovni dokument kojim se organizuje proces upravljanja otpadom na nivou opštine. Opština Štimlje je rešena da poboljša stanje upravljanja otpadom u tom pravcu je predstavila specifične ciljeve i zadatke koji su sastavni deo ovog plana. Svrha PKMM je da obezbedi strateški okvir za održivo upravljanje otpadom za petogodišnji period za teritoriju kojom upravlja opština u skladu sa zakonskim odredbama i okvirom strateškog planiranja.

Svrha OPUO je da obezbedi strateški okvir za održivo upravljanje otpadom za petogodišnji period za teritoriju kojom upravlja opština u skladu sa zakonskim odredbama i okvirom strateškog planiranja. OPUO rukuje samo čvrstim otpadom, a ne uključuje specijalni otpad koji nije u nadležnosti opštine. Ali uključuje izvestavanje ovog otpada odgovornim institucijama kao što je MSPP.

OPUO ima za cilj da omogući i obezbedi:

- Usklađenost sa Strategijom Republike Kosovo za Upravljanje Otpadom (SRKUO) i njenim ciljevima: doprinos sprovođenju politika i postizanju unapred utvrđenih nacionalnih ciljeva u oblasti upravljanja otpadom;
- Identifikovanje prioriteta u sektoru održivog upravljanja otpadom i određivanje akcija za njihovo rešavanje, uključujući sve moguće aktere za utvrđivanje ovih radnji i kreiranje strategija za njihovu efektivnu implementaciju, integrisane prema Planu akcije.
- Najbolje opcije za upravljanje otpadom: omogućiti sakupljanje i tretman otpada u skladu sa nacionalnim ciljevima.
- Institucionalni, organizacioni i regulatorni instrumenti: omogućava potpunu prezentaciju institucionalnog, organizacionog i regulatornog okvira i preporučuje mere za poboljšanje njegovih sastavnih elemenata, uključujući one koji kontrolišu otpad u celom sistemu upravljanja kako bi se obezbedila usklađenost sa njihovim standardima upravljanja.
- Finansijske potrebe za investicije: opisivanje i argumentovanje finansijskih potreba i potreba za investicijama za implementaciju šema sakupljanja i tretmana otpada;
- Finansijska sredstva za investicije: stvaranje povoljne klime za obezbeđivanje vladinih sredstava za otpad, kao i sredstava međunarodnih institucija.

OPUO će služiti kao okvir za planiranje i delovanje za implementaciju sistema upravljanja otpadom, izradu budžeta, sastavljanje investicionih planova, kao i privlačenje spoljne pomoći.

Pravna i institucionalna osnova za reviziju plana

1.2 Pravni okvir za UO

Osnovni akt za upravljanje otpadom na Kosovu je Zakon 2011-04 L 060 o otpadu, koji reguliše specifične aspekte upravljanja čvrstim otpadom i drugim vrstama otpada. Predmetni zakon, između ostalog, daje osnovne principe upravljanja otpadom, uključujući klasifikaciju otpada, kao i uloge i odgovornosti ključnih aktera u njihovom upravljanju, kao što su aspekti rada i licenciranje operatera.

Konkretno, Zakon o otpadu, kroz član 15, definiše nadležnosti opština u pogledu upravljanja otpadom. Opštine prema ovom članu su odgovorne za izradu i sprovođenje planova upravljanja

Opština Štimlje

komunalnim otpadom, stvaranje sistema upravljanja otpadom, izbor licenciranih operatera, kao i utvrđivanje naknada i način prikupljanja sredstava. Zakon o otpadu je u značajnoj meri sačinjen sa relevantnim direktivama EK koje regulišu upravljanje komunalnim otpadom i drugim tokovima otpada.

Pravni okvir sadrži i znatan broj drugih sektorskih zakona koji indirektno regulišu upravljanje otpadom. Ovi zakoni uključuju: Zakon br. 03/L-025 za zaštitu životne sredine, Zakon br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, zakon br. 03/L-087 za javna preduzeća, Zakon br. 04/L-174 o prostornom planiranju, zakon br. 04/L-045 za javno-privatno partnerstvo, itd.

Član 17. Zakona br. 03/L-040 za lokalnu samoupravu, definiše upravljanje otpadom kao nadležnost opština, uključujući aspekte operativnog i finansijskog upravljanja uslugama i budžetiranja.

Zakon br. 03/L-087 o javnim preduzećima, između ostalog, reguliše relevantne aspekte vlasništva javnih preduzeća za upravljanje otpadom, korporativno rukovodstvo, finansijsku transparentnost i formiranje opštinskih preduzeća.

Pravni osnov za upravljanje otpadom na lokalnom nivou u opštini Uroševac obuhvata:

- Uredba za upravljanje otpadom u opštini Štimlje;

Ostali plansko-pravni dokumenti iz oblasti upravljanja otpadom su:

- Strategija (2021-2030) i Akcioni plan (2021-2023) za integrisano upravljanje otpadom na Kosovu – strateški dokument koji ima za cilj postizanje integrisanog i održivog razvoja upravljanja otpadom i da utiče na očuvanje javnog zdravlja, socijalnog i ekonomskog razvoja zemlji. Dokument ima za cilj da odgovori na trenutne nedostatke i ograničenja u sektoru upravljanja otpadom, definišući i realizujući strateške ciljeve.

Strateški dokumenti na lokalnom nivou koji regulišu i bave se aspektima upravljanja otpadom:

- Opštinski razvojni plan opštine Štimlje 2010-2020 – On je osnova za održivi razvoj u opštini Štimlje, i ima za cilj očuvanje životne sredine, održivo korišćenje resursa za ekonomski razvoj, za buduće generacije i balansiranje prostorni razvoj. Kroz ovaj plan, društveni i ekonomski zahtevi za prostor usklađeni su sa njegovim kulturnim i ekološkim funkcijama.
- Lokalni ekološki akcioni plan 2021-2025 – strateški planski dokument, koji se bavi rešavanjem ekoloških problema na lokalnom nivou za period od 5 godina. U posebnom poglavlju, ovaj dokument se bavi i aspektima upravljanja otpadom.

1.3. Institucionalni okvir za UO

Uloge i odgovornosti ključnih aktera u pogledu upravljanja otpadom su sankcionisane Zakonom o otpadu i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima. Glavni organi za upravljanje otpadom su Ministarstvo za životnu sredinu, prostorno planiranje i infrastrukturu i kosovske opštine.

Prema Zakonu o otpadu, Ministarstvo upravlja opasnim otpadom, toksičnim otpadom, tečnim, industrijskim i sličnim otpadom. Opštine, s druge strane, upravljaju komunalnim otpadom, inertnim otpadom i otpadom od rušenja, kabastim otpadom i drugim neopasnim otpadom.

Član 14 Zakona o otpadu definiše ovlašćenja MSPP i ova ovlašćenja uključuju, između ostalog:

- (i). Izrada zakona, strategije upravljanja otpadom;
- (ii) implementacija strategije i master plana;

(iii) izdavanje dozvola operaterima; (iv) i stvaranje baze podataka i informacionog sistema za upravljanje otpadom.

Član 15. Zakona o otpadu definiše ovlašćenja opština i ova ovlašćenja uključuju, između ostalog: (i) stvaranje sistema upravljanja otpadom; (ii) izradu lokalnog akcionog plana za upravljanje otpadom; (iii) izbor licenciranih lica za upravljanje otpadom; i (iv) utvrđivanje naknada za otpad i način prikupljanja sredstava.

Ostala ovlašćenja za upravljanje otpadom su:

- Ministarstvo za ekonomski razvoj – Upravljanje javnim preduzećima na centralnom nivou, uključujući kompaniju za upravljanje kosovskim deponijama; utvrđivanje naknada za odlaganje otpada
- Ministarstvo zdravlja – Upravljanje otpadom i medicinskim proizvodima
- Ministarstvo unutrašnjih poslova - Vršiti koordinaciju u oblasti zaštite i spasavanja od prirodnih nepogoda i drugih nesreća i po potrebi imenuje članove učesnike u komisiju za procenu moguće štete od otpada.
- Agencija za veterinu i hranu – odgovorna je za regulisanje aspekata upravljanja životinjskim otpadom;
- Carina Republike Kosovo – vrši kontrolu, evidentiranje i nadzor uvoza, izvoza i tranzita otpada.
- Policija Republike Kosovo – sarađuje sa agencijama i organizacijama drugih zemalja na identifikaciji, suzbijanju i sprečavanju zabranjenih radnji i zloupotrebe otpada.

Uloge i odgovornosti opštinskih organa u upravljanju otpadom su predstavljene na sledeći način:

- Direkcija za javne usluge (DJU) – odgovorna je za vođenje svih radova u javnoj i opštinskoj svojini, praćenje rada preduzeća koja se bave održavanjem i čišćenjem puteva i drugih javnih prostora. DSHPE je odgovoran za utvrđivanje naknade za sakupljanje otpada, komunalnog otpada i vazduha od izgradnje i rušenja,
- Uprava za urbanizam, katastar i zaštitu životne sredine (DUKZZŠ) je odgovorna za određivanje lokacije za odlaganje inertnog otpada. DUKZS je takođe odgovoran za nadzor i sprovođenje zakona i odredbi opštinskih propisa u oblasti Inspektorata za zaštitu životne sredine.
- Direkcija za budžet i finansije – odgovorna je za predlaganje poreza, taksi i drugih opštinskih dažbina kao i njihovu naplatu.
- Jedinica RKO "Pastertia" u Štimlju - pruža usluge u skladu sa statutom vršeći izvršna ovlašćenja.

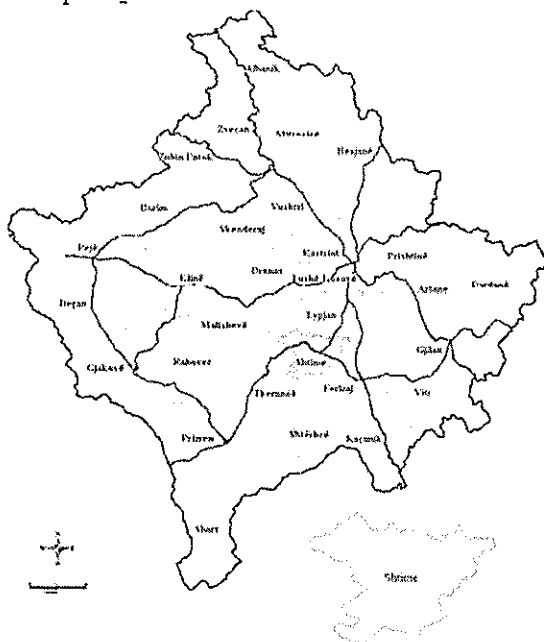
1.3 Lokalni kontekst

Geografski položaj i klima

Opština Štimlje ima površinu od 134 km² (13.450,8 ha), odnosno 1,2% teritorije Kosova. Leži u centralnom delu Kosova na koordinatama 42.43, 21.03. Graniči se sa opštinama Lipljan na severu, Uroševac na jugoistoku i Suva Reka na zapadu. Dužina najudaljenijih tačaka na teritoriji opštine iznosi 19,8 km, između sela Karaćica na zapadu i Vojnoc na istoku. Maksimalna širina je 13,8 km između opština Pjeterštica na severu i katastarske opštine Topille-Devetak na jugu. Opština Štimlje ima dobar geografski položaj jer ima dobre i

funkcionalne veze sa okolnim centrima. Administrativni centar, grad Štimlje, udaljen je 31 km od glavnog grada Kosova – Prištine, 45 km od Prizrena i 13 km od Uroševca, dok je Međunarodni aerodrom Adem Jašari udaljen samo kilometar.

Položaj opštinskog centra u odnosu na naselja opštine je dobar i nisu odvojena velikim razdaljinama, niti postoje prirodne prepreke koje bi otežale komunikaciju. Po svom geografskom položaju, dolina Caraleva je značajna za komunikacije, ne samo za opštinu, već i na širem prostoru. Asfaltirani put Pjeterštica-Komoran skratio je vezu sa ostalim delovima Kosova prema zapadu.

Slika 1: Geografski položaj opštine Štimlje na Kosovu

Opština Štimlje ima srednje kontinentalnu klimu, sa umereno blagim zimama i umereno toplim letima. Prosečna godišnja temperatura je 10,5 stepeni Celzijusa. Najhladniji mesec je januar sa prosečnom temperaturom od -9. stepeni Celzijusa, dok je najtopliji jul sa 20,4 stepena Celzijusa. Godišnji prosek padavina na teritoriji opštine iznosi 633 mm. Najveća količina padavina zabeležena je u maju, 81,3 mm, dok je najmanja u novembru, 41,7 mm. Prosečna godišnja relativna vlažnost vazduha iznosi 78,7%. Godišnja insolacija je 2.153 sata. Prosečna godišnja oblačnost je 52%. Prosečna godišnja brzina vetra je 1,3 m/s u jugozapadnom smeru i 2,8 m/s u severozapadnom smeru. Najniža tačka nadmorske visine u opštini Štimlje je 545,7 m, dok je najviša tačka 1.290 m. Oko 54% površine opštine pripada nadmorskoj visini do 700 m, oko 27% ukupne površine opštine pripada nadmorskoj visini od 700-900 m, dok ostatak površine (oko 17%) koji uglavnom obuhvata oblasti planina pripada nadmorskoj visini iznad 900 m.

Prirodni resursi

Mineralni resursi - Opština Štimlje je poznata po velikim rezervama krečnjaka, koje su, prema merenjima u oblastima od Carraljeva do Topile, oko 2 miliona kubnih metara visokog kvaliteta, dok se očekuje oko 9 miliona metara. kubnih drugih rezervi istog kvaliteta, što predstavlja, na

ovaj način, veoma veliku mogućnost za uspostavljanje industrije ekstrakcije i prerade materijala koji se koriste u građevinarstvu.

Sektor eksploatacije rudarskih resursa je jedan od sektora koji utiče na životnu sredinu u ovoj opštini, uključujući zagađenje vazduha, saobraćajne opasnosti i degradaciju zemljišnih površina. Prema podacima, na teritoriji opštine radi oko 50 operatera za eksploataciju rudarskih resursa, od kojih neki nemaju licence. Na ovakvu pojavu bilo je pritužbi stanovnika područja u kojima ovi operateri posluju, ali i pritužbi i reagovanja organizacija civilnog društva. Bilo je čak i izveštaja gde se procenjuje da se ove drobilice kamena nalaze veoma blizu naselja. Tri primera ovih kamenolomaca koji su bili deo debata i tretmana od strane organizacija civilnog društva su jedan kamenolomac u Carraleve i dva kamenolomca u Belinci.

Vodni resursi - Glavna reka na teritoriji opštine Štimlje je reka Štimlje. Ova reka sakuplja vode reka Carraleva, Topilla i Mollopolc. Površina sliva reke Štimlje je 102 km², sa godišnjim protokom od 32,26 miliona m³. Reka Carraleva izvire iz planine Carraleva. Ova reka se prvi put javlja u blizini „Vrata Dule“ i nastavlja svoj tok uskom dolinom Carraljeva. Dolina se prostire na području od sela Belinc do Štimlja. Ova reka se smatra planinskom rekam, sa širinom korita od 3-5 m, a po donjem toku do 7 m. Prosečna dubina ove reke je 50 cm, au pojedinim delovima i do 1 m. Tokom vlažnih sezona voda se izliva iz korita reke i poplavljuje okolna područja. Tokom letnje sezone sadrži vrlo malu količinu vode, oko 40 l/s. Druga značajna reka koja preseca teritoriju opštine je reka Toplica u dužini od 14,5 km, od čega se 12,9 km nalazi na teritoriji opštine. Izvor reke se nalazi na nadmorskoj visini od 1200 m. Podzemne vode na teritoriji ove opštine nalaze se u neogenim aluvijumima i sedimentima. Većina se nalazi duž reke. Akviferi su zasnovani na škriljcima i pesku u neogenim sedimentima, sa stabilnošću 5-15 m sa $K_f = 3,9 \text{ k } 10^{-3} \text{ cm/sec}$ (K_f - koeficijent filtracije) i protokom 2 - 10,0 l/sec. U ovim sedimentima nalaze se znatne rezerve podzemnih voda. Mala količina vode se nalazi u aluvijumu reke Carraljeve i u selu Pjeterštice, izvoristu reke Drenice. Prema procenama na osnovu hidrogeološke karte, aluvijum i sedimenti na kojima se nalaze podzemne vode zauzimaju površinu od 43 km². Ukupna vodna površina opštine se sastoji od 96,6 ha reka, 6,18 ha potoka, 6,18 ha i 2,61 ha vodotoka. Ukupna površina vodnog zemljišta iznosi 105,39 ha ili 0,78% ukupne teritorije opštine.

Šume i pašnjaci - Ukupna površina šuma u opštini Štimlje iznosi 6377,8 ha ili 47,4% ukupne površine opštine. 2926,8 ha ili 45,9% šuma su javne šume, dok je 3451 ha ili 54,1% šuma u privatnom vlasništvu. Reljef ima najveći uticaj na obim šuma, budući da je ceo region brdsko-planinski, blizu 48%. Zato šume najvećim delom leže na ovim površinama. Dominiraju mešovite listopadne šume.

U opštini Štimlje takođe ima mnogo goleti, koji trenutno imaju status pašnjaka. Ovo područje bi se moglo planirati za pošumljavanje, čime bi se povećala površina šuma, ali bi se istovremeno pozitivno odrazilo na prevenciju erozije.

Među glavnim problemima ostaje bespravna seča šuma, što je zabrinjavajuća pojava i koja zahteva pažnju i preduzimanje mera od strane opštine i Agencije za šumarstvo. Ovaj fenomen je očigledniji posebno u šumama koje leže oko naselja Mollopolce, Devetak, Llanište, Petrovo, Topile, Rance, Crnoljevo i Zborc.

U okviru unapređenja upravljanja šumama, opština Štimlje je u saradnji sa udruženjima privatnih vlasnika šuma i Agencijom za šumarstvo, a uz podršku donatora, imala nekoliko inicijativa za zajedničko gazdovanje šumama. U cilju poboljšanja stanja šuma ove inicijative treba podržati i nastaviti u budućnosti. Takođe je neophodno podržati i podići kapacitete privatnih šumarskih udruženja i drugih udruženja i grupa koje se bave zaštitom šuma, prirode i biodiverziteta.

Stanovništvo

Opština Štimlje ima 27.324 stanovnika, sa 4.158 domaćinstava, sa gustom naseljenosti od 203.91 stanovnika/km² i prosečnom starošću od 27.62 godine. Prema podacima Agencije za statistiku Kosova, 13.850 stanovnika su muškarci (50,69%), dok su žene 13.474 (49,31%). Struktura stanovništva koje živi u ruralnim i urbanim sredinama ima sledeće učešće: gradsko stanovništvo sa 7.255 stanovnika, ili 26,55% i seosko stanovništvo sa 20.069 stanovnika, ili 73,45%.

U opštini Štimlje, prosečna veličina domaćinstva je 6,57 članova po porodici. Prosečna godišnja stopa priraštaja (nataliteta), prema 2011. godini, iznosi 536 rođenih ili, izraženo u hiljadu, 19,61‰. Prosečna godišnja stopa umrlih (mortaliteta), prema 2011. godini, iznosi 85 umrlih, ili izraženo u promilu, 3,11‰. Dakle, prirodni priraštaj godišnje, u opštini Štimlje, iznosi 16,5‰.

Prema proceni ASK za 2021. godinu, opština Štimlje je imala 27.449 stanovnika, što predstavlja povećanje od 0,4% u broju stanovnika u poređenju sa brojem stanovnika na popisu iz 2011. godine (tabela 1). Što se tiče migracije prema podacima ASK-a, tokom 2021. godine u opštini Štimlje došlo je do migracije 825 stanovnika, uključujući međunarodne i nacionalne migracije.

Tabela 1: Podaci o stanovništvu			
ASK registracija 2011		Procena ASK 2021	
Broj stanovništva	Broj domaćinstava	Broj stanovništva	Rast /pad %
27,324	4,158	27,449	+0.4%

Stanje životne sredine i biodiverzitet

Kvalitet površinskih voda (reka) na teritoriji opštine Štimlje prati se na dve tačke monitoringa, u Devetku i Vojnovcu, koje se nalaze u reci Štimlje, koja pripada slivu Ibrija. Na ovim tačkama monitoringa, monitoring vrši Hidrometeorološki zavod Kosova (IHMK), a prati se 10 fizičkih parametara, 39 hemijskih parametara i 8 teških metala. Prema proceni Kosovske agencije za zaštitu životne sredine (AMMK), u pogledu fizičko-hemijskih parametara, na osnovu podataka monitoringa na jednoj od stanica za praćenje (Devetak), na kvalitet vode ne utiču mnogo spoljni faktori ljudske aktivnosti i kvalitet vode je veoma dobar, dok na drugoj tački monitoringa

(Vojnovc) koja se nalazi nakon ispuštanja svih gradskih voda iz svih sela u okrugu i samog grada Štimlje, kvalitet vode ove reke je slab.

Na ovu situaciju uticalo je ispuštanje vode iz različitih proizvodnih aktivnosti, urbanizacije i poljoprivrede. Pritisci u vodama nastaju uglavnom kao rezultat povećanja zapremine ispuštene vode bez adekvatnog fizičkog, hemijskog i biološkog tretmana. Sve ovo utiče na povećanje vrednosti fizičkih, hemijskih i mikrobioloških parametara u vodnim tijelima. Drugi pritisci od padavina su pranje poljoprivrednih površina i drugih zagađujućih površina, što dovodi do povećanja suspendovanih materija, neorganskih i organskih materija. Takođe, u vezi praćenja ozbiljnih nedostataka, na kontrolnom punktu u Vojnovcu zabeležena su prekoračenja dozvoljenih vrednosti za hrom, mangan i gvožđe. Procenjuje se da je prekoračenje ovih parametara rezultat ispuštanja u vodno tijelo iz različitih proizvodnih i industrijskih aktivnosti na ovom području.

Nekontrolisano korišćenje vodnih resursa i oštećenje rečnih korita i dalje ostaje jedan od oblika degradacije vodnih resursa na teritoriji opštine Štimlje. Izvor zagađenja reka u opštini Štimlje je smeće koje se baca u ove reke i ispuštanje otpadnih voda direktno u reku bez prethodnog tretmana.

Kvalitet vazduha - U opštini Štimlje ne postoji nacionalna ili lokalna stanica za praćenje kvaliteta vazduha, stoga ne postoje podaci na koje bismo mogli da se pozovemo da procenimo kvalitet vazduha u ovoj opštini. Ali ako za osnovu uzmemo podatke sa drugih stanica i sličnosti koje opština Štimlje ima sa drugim lokalitetima gde se vrši monitoring vazduha, procenjuje se i očekuje da je glavni problem zagađenje PM10 i PM 2.5 česticama.

Opština Štimlje nema razvijenu industriju koja bi bila izvor zagađivanja vazduha. Dakle, glavni izvori zagađenja vazduha su domaćinstva, javne ustanove koje koriste gorivo za grejanje, transport i operateri u kopanju kamena.

U opštini Štimlje, procenjuje se da ima 2903 domaćinstva koja koriste drvo kao gorivo. Godišnja potrošnja drveta procenjuje se na 28.901 m³ drveta. Godišnji prosek količine drveta koje domaćinstva koriste za grejanje je 9,33 m³.

U javnim zgradama opštine Štimlje dominira drvo sa 2.184 m³ i 2.500 l ulja u učešću energenata koji se koriste za grejanje. Tokom 2018. i 2019. godine, ugalj se nije koristio u javnim zgradama opštine Štimlje zbog zabrane njegovog korišćenja od strane Ministarstva za životnu sredinu. Okvirni proračun ukupnih godišnjih emisija zagađujućih materija po sektorima prikazan je u tabeli 2. Iz tabele se vidi da su glavni izvori zagađivanja vazduha emisije iz malog sagorevanja (domaćinstva, usluge i ustanove) i saobraćaj.

Tabela 2: Ukupne godišnje emisije u vazduh u opštini Štimlje prema sektorima i tonama zagađivača/god.					
	Mala gorenja (domaćinstva usluge, javne zgrade)	Saobraćaj	Poljoprivreda	Kameno lomi	Ukupno
Čestice prašine PM10	322	61	23	23	429
Čestice prašine PM2.5	314	28	3	5	350
azotni oksidi (NOKS)	31	220	80	0	331
sumpor dioksid (SO ₂)	66	0,1	0	0	66
ugljen monoksid (CO)	1869	105	6	0	1980

Zagađenje bukom – Drumski saobraćaj i privredne aktivnosti se smatraju glavnim izvorima buke u opštini Štimlje, iako trenutno ne postoji organizovano merenje nivoa buke u opštini. Posebno se ovi izvori buke intenziviraju tokom realizacije različitih aktivnosti kao što su građevinske aktivnosti, transport robe, drobilice kamena, upotreba druge industrijske opreme. Opština Štimlje treba da ima kao osnovu da je buka jedan od zagađivača životne sredine i da je merenje njenog nivoa neophodno da bi se procenio nivo izloženosti stanovništva ovom zagađivaču. Ovo je takođe zakonska obaveza koja proizilazi iz Zakona o zaštiti od buke br. 02/L-102.

Zagađenje zemljišta – Jedan od glavnih izvora zagađenja zemljišta su hemijska industrija, neracionalna upotreba pesticida i nemineralnih đubriva, zagađenje zemljišta radioaktivnim materijama, zagađenje zemljišta toksičnim metalima i zagađenje zemljišta patogenim mikroorganizmima. Takođe, kao jedan od glavnih faktora degradacije zemljišta smatra se gubitak kvalitetnog sloja zemljišta od prirodnih procesa erozije, kao i od ljudskih aktivnosti kao što je nekontrolisana seča šuma. Na Kosovu još uvek ne postoji sistem za praćenje zemljišta (tla). U nedostatku podataka o monitoringu zemljišta/tla, teško je napraviti pouzdanu procenu. Međutim, ovaj problem je riješen kroz konkretne projekte. Jedan od ovih projekata je bio projekat finansirani od strane Evropske unije (EU) za proučavanje poljoprivrednog zemljišta na Kosovu (ALPS-Agriculture Land Pollution Survei). Osnovni cilj projekta bio je procena zagađenosti poljoprivrednog zemljišta. U okviru projekta analizirani su uzorci zemljišta na 17 teških metala, uzorci zemljišta na indikatore plodnosti, uzorci zemljišta na sadržaj organskih zagađujućih materija i uzorci biljaka na teške metale. Procena zagađenja zemljišta je orijentisana na područja potencijalnog zagađenja kao što su: industrijska područja, zagađene vode i otpad, poplave, poljoprivredne aktivnosti itd.

U okviru ključnih rezultata projekta navodi se da su: koncentracije teških metala (Zn, Cu, Cr, Ni, Cd, Pb, Hg, Zn, Cu, kao i Ni) u granicama standarda zagađenja zemljišta i da se nije identifikovana kontaminacija useva (povrće, žitarice i voće), teškim metalima (posebno Cr, Ni, Pb, Zn,) iz uzoraka zemljišta za poljoprivredne svrhe.

Eksplatacija rudarskih resursa je još jedan fenomen oštećenja zemljišta u opštini Štimlje. Na osnovu podataka Nezavisne komisije za rudnike i minerale, na teritoriji opštine Štimlje posluju 53 operatera, čija delatnost obuhvata eksploataciju kamena i peska. Od ovih operatera, 25 operatera koji imaju licence za svoju delatnost i 9 operatera koji nemaju licence za svoju delatnost. Ostali faktori koji narušavaju kvalitet zemljišta u Štimlju su: neplanska gradnja, erozija i upotreba hemijskih đubriva i pesticida.

Zaštićena područja - Kosovski institut za zaštitu prirode (KIZP) u saradnji sa opštinom Štimlje, identifikovao je nekoliko značajnih prirodnih područja na teritoriji opštine. Na listi zaštićenih prirodnih područja u opštini Štimlje, nesumnjivo najznačajnija područja predstavljaju pećina Pjeterštica, pećina Devetaku i kompleks štimskih bora. Pećina Pjetershtica nalazi se u selu Pjetershtica na brdu zvanom Suka e Vogel. Reč je o pećini koja još nije dovoljno istražena, koja je po nekim karakteristikama slična Mermernoj pećini u Gadimu. Pećina ima veoma lep izgled sa puno kristala i sjaja, počevši od ulaza. Pećina Pjeterštica je 2017. godine uzeta pod zaštitu od strane Skupštine opštine Štimlje. Pećina Devetaku je još jedna prirodna vrednost opštine Štimlje. Otkrio ju je slučajno 2013. godine, mladić dok je kopao bagerom da vadi kamenje. Nalazi se u selu Topilla, nekoliko metara iznad Vrella e Zeze.

Pećina ima prirodan ulaz, hodnik koji se nastavlja u dužini od oko 20 metara, sve dok deo iza njih nema tesnac, koji još nije istražen. Teritorija sela Topila je poznata i po drugim pećinama, dok je otkriće ove pećine novina za ovu opštinu i očekuje se da će u budućnosti biti pripremljena za otvaranje za posetioce. Područje u kojem je pronađena pećina, odnosno put od Guri i Štrenjt do sela Topile, poznat je i po drugim atrakcijama, kao što su pećina Imera Devetaku, srednjovekovni zamak Topila, pećina Slepkih miševa, takođe poznata, kao pećina Topila.

Flora – U planinskom delu dominiraju mešovite šume. Od drveća se mogu razlikovati listopadne vrste kao što su hrast (*Kuercus cerris*), grab, bukva (*Fagus silvatica*), grab (*Carpinus orientalis*). Ostale vrste koje se pojavljuju kao usamljene imaju ograničeniju rasprostranjenost, kao što su brekija, jesetra (*Tilia cordata*), drača itd. Postoje i drvenaste vrste žbunja kao što su čičak (*Cornus mas*), glog (*Crataegus monogina*), kupina (*Rosa canina*), divlja kupina (*Rubus fruticosus*), viski (*Sambucus nigra*), kolumbina (*Prunus spicosa*), lešnik (*Corilus avellana*), na visokim mestima orlova paprat (*Pteridium aquilinum*) itd. Od zeljastih biljaka postoje različite vrste, kako one koje rastu u otvorenim sredinama bez prisustva drveća, tako i one koje rastu unutar šuma. Od posebnog značaja su aromatične zeljaste biljne vrste kao što su planinski čaj (*Origanum vulgare*), kantarion (*Hipercium perforatum*), kamilica (*Matricaria chamomila*), hajdučka trava (*Fragaria vesca*) itd.

Fauna - Kao rezultat antropogenih aktivnosti, posebno onih prilikom pretvaranja prirodnog prostora u poljoprivrednu, industrijsku ili stambenu teritoriju, neke životinjske vrste koje su postojale na ovim prostorima su nestale ili nestaju. Vrste koje su davno nestale sa ovih prostora su: jelen, divlja koza, ćurka itd. Postojeće vrste su otpornije na ponuđene ili nametnute uslove, ali i kod ovih vrsta njihov broj se smanjuje. Vrste koje se još uvek nalaze na teritoriji Štimlje su: medved (*Ursus arctos*), vuk (*Canis lupus*), lisica (*Vulpes vulpes*), obični tvor, divlja svinja (*Sus scrofa*), veverica (*Meles meles*), veverica (*Sciurus vulgaris*), šrajk (*Martes foina*), vidra, zec (*Orichtolagus cuniculus*), nekoliko vrsta malih glodara, vetruška, sivi soko, burevica (*Falco tinnunculus*), sova, miš (*Bubo bubo*), vrabac, lastavica (*Alectoris graeca*), divlji golub, liska, nekoliko vrsta gavrana, detlić (*Dendrocopus major*), kukavica (*Cuculus canorus*), čičak, tetrijeb, divlje patke (*Anser anser*), divlje guske (*Anas platyrhynchos*), rode (prolazne vrste i retke), kornjača, drvena kornjača, zidni gušter, zidni gušter, zeleni gušter, poskok, zvečarka, vodena zmija (neotrovna), daždevnjak (*Salamandra atra*), triton (*Triturus vulgaris*), žaba zelena, žaba, šaran (*Ciprinus caprio*), slonovača, skobus, mnoge vrste beskičmenjaka itd.

Podaci o lokalnoj ekonomiji

U opštini Štimlje aktivno je 1878 registrovanih preduzeća. Dominiraju poslovi čije su delatnosti trgovina (685), proizvodnja (203), transport (198), usluge smeštaja i ishrane (186), građevinarstvo (180) i poljoprivredni sektor (117). Sektorska struktura ovih delatnosti prikazana je u tabeli 3. Najveći broj poslovnih aktivnosti koncentrisan je u naseljima duž magistralnih puteva, ali i u drugim naseljima, gde imaju adekvatnu infrastrukturu.

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Tabela 3: Broj preduzeća u opštini Štimlje prema vrsti delatnosti		
Br.	Vrsta poslovne aktivnosti	Numri i bizneseve
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	117
2	Rudar i kamenolom	21
3	izlaz	203
4	Snabdevanje električnom energijom, parnim gasom i klimatizacijom	4
5	Aktivnosti vodosnabdevanja, sanitacije, upravljanja otpadom i revitalizacije	7
6	konstrukcija	180
7	Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila, motocikala	685
8	Transport i skladištenje	198
9	Usluge smeštaja i ishrane	186
10	Informacije i komunikacije	28
11	Finansijske aktivnosti i obezbeđenje	4
12	Poslovanje nekretninama	3
13	Stručne, naučne i tehničke delatnosti	37
14	Administrativne i pomoćne aktivnosti	19
16	OBRAZOVANJE	16
17	Ljudsko zdravlje i aktivnosti socijalnog rada	26
18	Umetnost, zabava i rekreacija	37
19	Delatnosti drugih službi	107
Ukupno		1878

Ekonomska zona u Štimlju se nalazi u drugom kilometru na magistralnom putu Štimlje - Uroševac (M-25.3). Oblast zauzima površinu od 10,7 ha. U Tehnološkom parku u Štimlju nalazi se 12 preduzeća, od kojih je 7 počelo sa radom, dok je 5 preduzeća u fazi kapitalnih investicija. Broj zaposlenih u Tehnološkom parku je 105, u 2018. godini, a do 2020. godine broj zaposlenih će se povećati na 160. Na osnovu plana poslovanja u Tehnološkom parku biće zaposleno 217 redovnih radnika i 100 sezonskih radnika, dok je planirana vrednost investicija je 9.968.200 €.

Poljoprivreda

Opština Štimlje ima tradiciju poljoprivrede, posebno uzgoja belih žitarica kao što su pšenica, kukuruz, raž, ovas i neke voćne kulture: soja, zrna i orasi, kao i sitno drveće: ribizle, maline, unutrašnje i spoljašnje povrće: paprika, paradajz, krastavac, kupus itd., kao rezultat velike površine poljoprivrednog zemljišta, ali i velikih vodnih resursa i ljudskih kapaciteta koje poseduje.

Prema poljoprivrednom popisu koji je 2014. godine sprovela Agencija za statistiku Kosova, opština Štimlje ima 2516 poljoprivrednih gazdinstava, 6128 hektara poljoprivrednog zemljišta i 4352 grla stoke. Što se tiče stočnog fonda, dominiraju goveda sa 3.863 grla, ovce sa 1.430

grla i koze sa 424 grla. Na teritoriji opštine posluje 21 farma za proizvodnju mleka, 5 farmi za tov teladi, 12 farmi ovaca i 4 farme koza.

Postoji i 5 farmi pilića za proizvodnju jaja, sa preko 30.000 koka nosilja i farma za proizvodnju ptica za konzumaciju kapaciteta 3.600 jedinki, dok se ukupan broj pilića na teritoriji opštine smatra 70.000 pilića. Poslednjih godina poseban razvoj dobija gajenje i gajenje pčela, gde prema podacima aktivno radi 49 pčelara sa ukupno 2884 pčelinja društva. U gajenju poljoprivrednih kultura dominiraju žitarice, posebno pšenica i kukuruz. Ukupna površina povrća je 72 ha, od čega su preko 8,5 ha plastenici. Prema poljoprivrednom popisu, površina pod voćnjacima u opštini Štimlje iznosi oko 45 ha, od čega 32 ha jabuke, 6 ha šljive, 3,3 ha lešnika, 1,5 ha kruške i oko 2,5 ha ostalih voćnjaka (dunja, orah, trešnja itd.) Oko 88 ha površine poljoprivrednog zemljišta u opštini Štimlje je uključeno u sisteme za navodnjavanje. Od 2014. godine u Tehnološkom parku radi Agrobiznis centar koji trguje voćem i povrćem unutar i van Kosova.

Lokalni turizam

U Opštini Štimlje su proglašena 3 turistička područja, Llanisht-Topille, Rance-Crnoljevo i Duge. Najveću vrednost u turizmu ima planinski deo koji se nalazi zapadno od grada, u selima Molopoljce, Devetak, Llanište, Topilo, Rance, Crnoljevo i Duge. U ovim planinskim lancima nalaze se veoma lepi prirodni pejzaži. Na ovim prostorima postoji više od 200 izvora vode, a posebne atrakcije su pećina Imer Devetak i pećina slepog miša. Najavljeno je i turističko područje Molopolc-Devetak koje ima prirodne lepote, a posebno vodopad Molopolc, preko 90 izvora vode, reku i prelepe šume.

Još jedno rekreativno područje koje se nalazi u blizini grada Štimlja je Borovi park, koji takođe ima status zaštićenog područja prirode sa površinom od oko 15 ha.

Drugi potencijali za razvoj turizma u opštini Štimlje su objekti kulturnog, prirodnog i istorijskog nasleđa koji se nalaze na teritoriji opštine, među kojima treba izdvojiti: srednjovekovni zamak Topila, dvorac Petrova, kula Aguša Age, Turbe u Štimlju, Rodno mesto Ahmeta Štimlja, Stara džamija u Štimlju, Džamija u Rašinče, Džamija u Crnoljevu, Kula Muhamet Bega, Kula Šerif Age u Vojnovcu, Kula Rame Sulja u Vojnovcima, Kula Sahita u Crnoljevu, Prva škola u Štimlju, Dom Duha, Pravoslavna crkva Arhandela Mihaila, Pećina Pjeterštica, Pećina Imer Devetaka - Devetak, Klisura Laništi, Memorijalni kompleks "Masakra u Račku" - Račak itd.

Na teritoriji opštine nalazi se 13 smeštajno-rekreativnih objekata (motela, bazena, restorana) koji nude 24-časovni boravak i smeštaj i raspolažu sa 70 soba i 80 ležajeva. Prosečan broj posetilaca mesečno je izračunat na 350.

Opština Štimlje je pripremila i usvojila Strategiju razvoja ruralnog turizma za 2015-2019, koja sada mora da se razmotri i dopuni. Osnovni ciljevi ove strategije su: podizanje svesti i prepoznavanje značaja seoskog turizma za razvoj i pozitivan uticaj na lokalnu ekonomiju, poboljšanje uslova i kvaliteta života stanovnika područja o Održivi razvoj seoskog turizma i povećanje zaposlenosti i stvaranje povoljnog ambijenta za ulaganja i podsticanje saradnje javnog i privatnog sektora (JPP).

Obrazovanje

Organizaciona struktura obrazovnog sistema u opštini Štimlje organizovana je u četiri nivoa: predškolsko obrazovanje (5-6 godina), osnovno obrazovanje (I-V), niže srednje obrazovanje (VI-IX) i više srednje obrazovanje (X – XII). Obrazovni proces, od predškolskog do srednjeg obrazovanja, prati 5987 učenika, koji imaju na raspolaganju predškolsku ustanovu, sedam osnovnih i nižih srednjih škola, sa 10 odvojenih odeljenja, gimnaziju kao i srednju stručnu školu. (tabela 4). U obrazovnom procesu angažovano je 436 radnika. Od toga 370 nastavnika, 66 u administrativnom i tehničkom osoblju.

Tabela 4: Struktura obrazovnih ustanova i učenika	
Obrazovne institucije	Ukupno
Predškolska ustanova – dnevni boravak	131
Predškolsko obrazovanje 5 - 6 godina	340
Osnovno obrazovanje (1 - 5)	2011
Niže srednje obrazovanje (6 - 9)	1579
Srednja škola (10 - 12)	1044
Ukupno	5105

Specijalna škola – u gradskom području postoji specijalna škola za osobe sa invaliditetom. U ovoj školi ima ukupno 8 učenika, dva kvalifikovana nastavnika, 1 tehničko osoblje i rukovodilac. Školski prostor ove škole je 130 m² ili 16,25 m² internog školskog prostora za jednog učenika. Ova škola ima značajne uslove za pohađanje nastave.

Zdravstvo

Zdravstvena zaštita u opštini Štimlje je organizovana i obezbeđena kroz javni zdravstveni i privatni sektor. Opštine su odgovorne za primarnu javnu zdravstvenu zaštitu i za procenu zdravstvenog stanja građana na svojoj teritoriji. Primarna javna zdravstvena zaštita se nudi kroz: Glavni centar porodične medicine-GCPM „Dr Vezir Bajrami“ u Štimlju i četiri centra porodične medicine u selima: Mužćane, Pjeterštica, Petrovo i Godance. Delatnost GCPM je pružanje primarnih zdravstvenih usluga za građane opštine, kao delatnost od posebnog društvenog interesa, kroz implementaciju koncepta porodične medicine u okviru jedinstvenog zdravstvenog sistema Kosova. Ukupan broj zaposlenih u zdravstvenom sektoru u opštini Štimlje je 74 radnika (tabela 5).

Tabela 5: Broj i položaji zaposlenih u GCPM-Štimlje	
Položaj	Numri
Lekari opšte prakse	12
Specijalisti	2
Pulmolog	1

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Ginekolog	1
Zubar	3
Radiolog	1
Medicinske sestre	50
Laboratorija	5
Pomoćno osoblje / administracija, čišćenje, arhiviranje, vožnja.	13
Ukupno	88

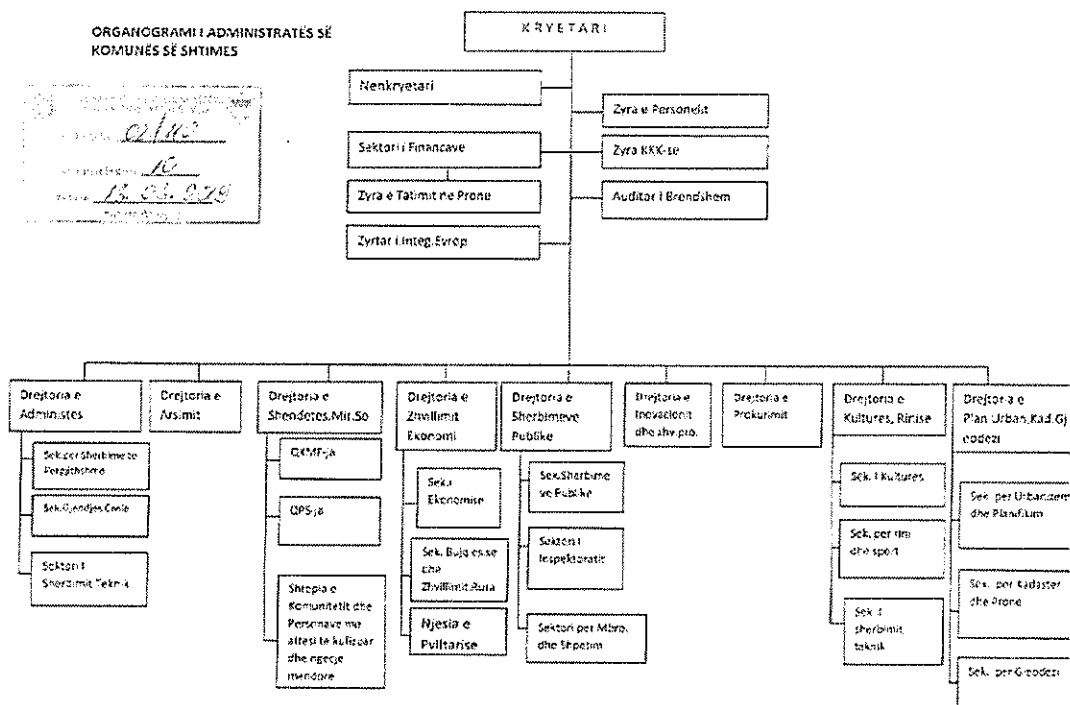
Javna administracija

Opštinski organi su: Skupština, koja je najviši organ u opštini, i gradonačelnik, koji rukovodi opštinskom izvršnom vlasti. U okviru administracije postoji 6 direkcija sa 168 zaposlenih (slika 2).

Ukupan broj zaposlenih u administraciji opštine Štimlje je 168, ne uključujući zaposlene u sektoru obrazovanja. Zajedno sa ovim sektorom, ukupan broj zaposlenih u Štimlju je 646 zaposlenih (tabela 6).

Tabela 6: Broj zaposlenih u administraciji opštine Štimlje	
Sektor	Broj zaposlenih
Politička pozicija	15
Državni službenik / pomoćno osoblje	94
CSR – Državni službenik	10
Ukupno	119

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Slika 2. Organizaciona struktura opštine Štimlje

Relevantna opštinska dokumenta

U tabeli 7 su prikazani relevantni opštinski dokumenti koji se odnose na upravljanje otpadom i rok za njihovu implementaciju.

Tabela 7: Relevantni opštinski dokumenti, period njihove implementacije i veza sa upravljanjem otpadom	
Dokumenti	Svrha i obim
Opštinski razvojni plan opštine Štimlje 2010-2020	To je osnova za održivi razvoj u opštini Štimlje, i ima za cilj očuvanje životne sredine, održivo korišćenje resursa za ekonomski razvoj, za buduće generacije i balansiranje prostornog razvoja. Kroz ovaj plan, društveni i ekonomski zahtevi za prostor usklađeni su sa njegovim kulturnim i ekološkim funkcijama.
Urbanistički regulacioni plan opštine Štimlje	Svrha ovog plana je organizovanje izgradnje u urbanom delu grada, koji je ujedno i identifikacioni deo opštine Štimlje.
Strategija lokalnog ekonomskog razvoja opštine Štimlje 2019-2022	Predstavlja strateške ciljeve društveno-ekonomskog razvoja sa srednjoročnim uticajem na lokalni ekonomski razvoj opštine Štimlje. Konkretno, cilj 6 ovog dokumenta je usmeren na unapređenje i očuvanje životne sredine.

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Lokalni ekološki akcioni plan 2021-2025	Plansko – strateški dokument, koji se bavi rešavanjem ekoloških problema na lokalnom nivou za period od 5 godina. U posebnom poglavlju, ovaj dokument se bavi i aspektima upravljanja otpadom. U okviru ovog poglavlja definisani su specifični ciljevi i aktivnosti za unapređenje upravljanja komunalnim otpadom.
Plan za održavanje javnih prostora u opštini Štimlje	Planom održavanja javnih površina opštine Štimlje obuhvaćene su aktivnosti održavanja parkova, trgova i drugih javnih prostora opštine.
Plan za investicije javnih otvorenih prostora u opštini Štimlje 2016-2021.	Investicioni plan ima za cilj da odredi investicije usmerene u javne prostore za opštinu Štimlje prema predviđanjima definisanim tokom izrade Plana za održavanje javnih prostora u opštini Štimlje.

1.3. Podaci o otpadu u opštini

Generisanje i sastav otpada:

U opštini Štimlje ne postoji analiza sastava otpada na teritoriji ove opštine. Deo sastava otpada je zasnovan na podacima opštine Uroševac, dok je količina generisanog otpada procenjena na osnovu količine generisanog otpada po glavi stanovnika.

Tabela 8: Bilans komunalnog otpada							
Kategorija	Način određivanja količine	Akumulirani otpad			Predat otpad		
		Od operatera za prikupljanje	Od reciklera	Sa ilegalnih deponija	Reciklirani otpad	Trgovani otpad	Deponovani otpad
Papir i karton	14.1%	1,328.5	NA	NA	NA	NA	1,328.5
Staklo	3.5%	216.3	NA	NA	NA	NA	216.3
Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	34.1%	2,107.1	NA	NA	NA	NA	2,107.1
Tekstil i odeća	7.4%	457.3	NA	NA	NA	NA	457.3
Plastika	20.9%	1,291.5	NA	NA	NA	NA	1,291.5
Metal	1.8%	111.2	NA	NA	NA	NA	111.2
Mešoviti komunalni otpad	10.8%	667.4	NA	NA	NA	NA	667.4
Ostali komunalni otpad	100%	5,788.5	NA	NA	NA	NA	5,788.5

1.3 Usluge sakupljanja i transporta smeća

Operateri usluga sakupljanja i transporta

U opštini Štimlje, organizacija službe za sakupljanje otpada je u okviru regionalne kompanije za otpad RKO "Čistoća", jedinica u Štimlju. Pokrivenost područja, izražena u procentima od 73,1% domaćica.

Tabela 9: Operateri otpada pod opštinskom odgovornošću					
	Ime operatera (poslovanja)	Oblik svojine	Upravljana kategorija otpada	Pokrivenost uslugama%	Status ugovora (da/ne)
Operater I	RKO "Čistoća"	Publike	Komunale	73.1%	Po

Pokrivenost uslugama:

Prema podacima iz Izveštaja o upravljanju komunalnim otpadom za 2021. godinu, pokrivenost uslugom prikupljanja otpada iz domaćinstava u 2021. godini iznosila je 73%, što predstavlja napredak od 3% u odnosu na prethodnu godinu. Usluge sakupljanja otpada su obezbeđene 100% za institucije i 301 preduzeće (Tabela 10).

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Tabela 10: Pokrivenost uslugama na teritoriji opštine

Ime operatera	Broj Domacinstava	Broj uslužbenih Domacinstava	Broj aktivnih preduzeća	Broj uslužbenih preduzeća	Broj institucija	Broj uslužbenih institucija
RKO "Čistoća"	4158	3109	NA	301	28	28

U tabeli 11 je prikazana pokrivenost uslugom prikupljanja otpada prema naseljima. U opštini Štimlje još uvek ne postoji služba za separaciju otpada na izvoru.

Tabela 11: Obuhvat pružanja usluga za domaćinstvo prema mestu stanovanja

Br.	Mesto	Broj domaćinstva	Br. Uslužbenih domaćinstva	Pokrivenost uslugom %	Broj domaćinstva sa izvorom alokacijom	Broj domaćinstva sa izvorom alokacijom %	Vrsta odvajanja otpada
1.	Štimlje						
2.	Belince						
3.	Crnojčevo						
4.	Davidovce						
5.	Glavice						
6.	G.Godance						
7.	D.Godance						
8.	Gjurkovce						
9.	Molopojlce						
10.	Mužićane						
11.	Petrovo						
12.	Petrović						
13.	Pjeterštica						
14.	Rašince						
15.	Rečak						
16.	Vojnovce						
17.	Zborce						

Tipologija pružanja usluga:

U tabeli 12 prikazani su podaci o pružanju usluga prikupljanja otpada u uslužnom području podeljeni u tri celine: urbani centar, prigradska i ruralna područja. U tabeli su dati i podaci o tipologiji pružanja usluga i učestalosti pružanja usluge.

Tabela 12: Tipologija i učestalost pružanja usluga

Mesto	Usluzna domacinstva od vrata do vrata %	Učestalosti usluge	Usluzna domacinstva sa zajedničkim korpama / kontejnerima %	Učestalosti usluge
Centar gradskog područja				
Periurban zona				
Ruralno područje				

Sredstva za odlaganje, sakupljanje i transport komunalnog otpada:

Tabela 13 daje podatke o imovini jedinice RKO "Čistoća" u Štimlju za odlaganje i sakupljanje otpada i njihovo tehničko stanje.

Tabela 13: Oprema za odlaganje i sakupljanje otpada

Tip kontejnera	Broj	Dobro stanje %	Funkcionalnost %	U lošem stanju %
Korpa 120 l	2600	2600	2600	0
Korpa 240 l	0	0	0	0
Metalni kontejneri od 1,1 m3	260	260	260	0
Plastični kontejneri od 1,1 m3	0	0	0	0
Kontejneri 5,1 m3	0	0	0	0
Kontejneri 7,1 m3	0	0	0	0
Kontejneri 30 m3 - Transfer	0	0	0	0

U tabeli 14 prikazani su podaci za imovinu jedinice RKO "Čistoća", u Štimlju za sakupljanje i transport otpada.

Tabela 14: Oprema za sakupljanje i transport otpada

Brend	Tip	Kapacitet tona ili m3	Godina proizvodnje	Tabele	Stanje (dobro/funkcionalno/loše)
Kamion	Mercedes	8.4T	1991	05-793-CK	loše
Kamion	Man	10.6T	2006	01-362-OA	dobro
Kamion	Shen Hu	2.6T	2011	06-158-AP	loše
Kamion	Mercedes	5.3T	2022	05-692-GG	dobro
Kamion	Isuzi	5.0T	2021	05-208-GJ	dobro
Kamion	Isuzi	5.0T	2021	05-209-GJ	dobro

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Traktor	IMT 539	1.5T	2000	dobro
Traktor	IMT 539	1.5T	1995	dobro
Traktor	IMT 539*	1.5T	1990	dobro

1.3. Razmatranje sprovođenja plana

Kao deo procesa izrade Opštinskog plana za upravljanje otpadom 2022-2026, opština Štimlje je takođe ocenila sprovođenje Opštinskog plana za upravljanje otpadom 2016-2021.

Opština je uradila analizu realizacije ciljeva Opštinskog plana upravljanja otpadom 2016-2021, kako bi imala jasniji pregled za kreiranje novih ciljeva i postavljanje ciljeva učinka za naredni petogodišnji period.

U sledećoj tabeli su navedeni ciljevi Opštinskog plana upravljanja otpadom 2016-2021, indikatori uspešnosti, planirani ciljevi, njihova realizacija.

Prema tabeli u kojoj je prikazano 8 glavnih planiranih ciljeva, neki od njih su realizovani veoma dobro ili zadovoljavajuće, dok su neki drugi realizovani na lošem ili nezadovoljavajućem nivou.

Razlozi za nizak stepen realizacije ovih ciljeva odnose se na nedostatak budžeta, nedostatak podrške i nedostatak kapaciteta opštine za realizaciju ovih ciljeva.

Za više detalja pogledajte tabelu: Pregled realizacije ciljeva PKMM 2016-2021.

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Tabela 15: Pregled realizacije ciljeva OPUO aktualnog

Cilj UO	Indikator uspešnosti	Početno stanje	Target	Realizacija	KOMENTAR
O1	Postepeno povećanje pokrivenosti uslugama za sva domaćinstva, institucije i biznise u opštini Štimlje.	Uključivanje svih domaćinstava, institucija i preduzeća sa uslugom	Uslugom je obuhvaćeno 40% domaćinstava, institucija i preduzeća	Uslugom je obuhvaćeno 90% domaćinstava, institucija i preduzeća	Nedostatak tehničkih i finansijskih kapaciteta
O2	Odvajanje otpada na izvoru u javnim školama i institucijama na lokalnom nivou u opštini Štimlje.	Stvaranje sistema za odvajanje otpada na izvoru u državnim školama i ustanovama na lokalnom nivou	Nijedna od javnih škola i institucija na lokalnom nivou nema sistem odvajanja otpada	100% javnih škola i institucija na lokalnom nivou sa sistemom odvajanja otpada	Nije realizovano Nedostatak tehničkih i finansijskih kapaciteta
O3	Izrada lokalnog sistema kompostiranja	Započinjanje procesa porodičnog kompostiranja	Nijedno domaćinstvo nema porodični komposter	Opremanje 80 porodica porodičnim komposterima	Nedostatak tehničkih i finansijskih kapaciteta
O4	Posebno sakupljanje i transport životinjskog otpada.	Početak procesa prikupljanja i transporta životinjskog otpada.	Opština nema ugovorenu firmu za sakupljanje i transport životinjskog otpada.	Ugovaranje preduzeća za sakupljanje i transport životinjskog otpada.	Nedostatak tehničkih i finansijskih kapaciteta
O5	Odvajanje medicinskog otpada od komunalnog otpada	Početak procesa odvajanja medicinskog otpada od komunalnog otpada	Opština nema sistem odvajanja medicinskog otpada od komunalnog otpada	Operacionalizovati sistem odvajanja medicinskog otpada od komunalnog otpada	Nedostatak tehničkih i finansijskih kapaciteta
O6	Identifikacija lokacije za izgradnju sabirnog centra za gradjevinski otpad.	Lokacija za izgradnju sabirnog centra za otpad iz navedene gradjevine	Opština tek treba da odredi lokaciju za izgradnju sabirnog centra za otpad sa navedene gradjevine.	Funkcionalizacija sabirnog centra za gradjevinski otpad po ugovoru sa privatnim firmama	Nedostatak tehničkih i finansijskih kapaciteta
O7	Administrativne reforme	Uredba o upravljanju otpadom koju je usvojila skupština opštine	Preduzete radnje na osnovu uredbе o upravljanju otpadom	Sprovođenje propisa o otpadu nije u funkciji	

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

	Realizacija kampanje za podizanje svesti i informisanje o pozitivnim i negativnim efektima otpada, o rasporedu i pravilima prikupljanja i odlaganja otpada.	Obaveštavanje građana da ne smeju deljenjem brošura, oglasa putem društvenih mreža i saradnjom sa direktorom prosvete	Svest i informisanost građana o upravljanju otpadom nije dobra	Deljenje letaka za podizanje svesti i izricanje kazni zagadivačima	Uredba o upravljanju otpadom je sprovedena	
O8						

1.3. Performanse usluge**Efikasnost osoblja pružaoca usluga:**

Osoblje angažovano na pružanju usluga upravljanja otpadom u opštini Štimlje sastoji se od 40 ljudi i uključuje osoblje direktno angažovano u operacijama, kao i indirektno i administrativno osoblje koje podržava pružanje usluga upravljanja otpadom. Direktno osoblje uključuje 22 osobe, od kojih su 15 radnici. Dok u indirektnom i administrativnom osoblju ima 18 ljudi.

Ako analiziramo efikasnost osoblja angažovanog na upravljanju otpadom u opštini Štimlje, efikasnost po toni sakupljenog otpada iznosi 112 tona/glavu osoblja, dok za porodičnu privredu iznosi 77,7. osoblja.

Više detalja je prikazano u tabeli 16 gde je prikazana efikasnost osoblja službe za upravljanje otpadom u opštini Štimlje.

Tabela 16: Efikasnost osoblja službi UO

Kategorija	Broj osoblja
Direktno osoblje	
nadzornici	1
Vozači	6
radnici	15
Ukupno direktno osoblje:	22
Indirektno i administrativno osoblje	
direktori odbora	1
Viša uprava	
Zvaničnici srednjeg ranga	4
Tehničko osoblje	1
Službenici početnog čina	6
Ostalo osoblje	6
Ukupno indirektno i administrativno osoblje:	18
Ukupno osoblje MM	40
Akumulirani otpad	4.486 ton/god
Efikasnost osoblja / tone prikupljenog otpada	112 ton/ staf
Domacinstva usluženo	3109
Efikasnost osoblja / Domacinstva usluženo	10.7/'000 konsumatori

Performanse sakupljanja i transporta sredstava:

Performanse opreme za sakupljanje i transport otpada prikazane su u tabeli 17. Pozivajući se na podatke u tabeli, nalazimo da kamioni jedinice RKO „Cistoca“ u Štimlju pređu ukupnu kilometražu od 25.360 km/godišnje ili 317 krugova i prikupljaju 4486 tona otpada. Prevozna sredstva, odnosno kamioni kompanije "Pastrimi" potroše 10.976 litara dizela godišnje. Potrošnja ulja na 100 km po transportnoj jedinici je oko 15 litara.

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Tabela 17: Učinak sakupljanja i transporta otpada

Kategorija	Performansa
Kamioni/traktori u pogonu	3 kamiona i 3 traktor
Maksimalni radni kapacitet (tone)	NA
Akumulirani otpad (tone/godišnje)	4486 ton/god
Promet (promet/god)	317
Kilometraža (km/god)	25360 km
Potrošnja ulja (l/god.)	NA
Efikasnost korišćenja %	NA
Efikasnost korišćenja kamiona	NA
Potrošnja ulja l/100km	15
Potrošnja ulja l/ton	NA

1.3. Finansijski učinak UO

1.3.1. Troškovi usluge UO

Troškovi usluga upravljanja resursima uključuju troškove plata, direktne materijalne troškove i indirektne i administrativne troškove (tabela 17). Godišnji troškovi plata za upravljanje otpadom iznose 170.704 evra. Direktni materijalni troškovi uključuju stavke kao što su gorivo, plaćanje deponije, održavanje i popravke kamiona i kontejnera, registracija kamiona itd., N/A. Indirektni i administrativni troškovi obuhvataju stavke kao što su: porez na dohodak, porez na imovinu, osiguranje, naknade za licence, komunalije, troškovi komunikacije, troškovi obuke, troškovi reprezentacije, zakupnina, troškovi prevoza; potrošnog materijala i drugih administrativnih troškova.

Tabela 18. Troškovi usluge UO

Kategorija troškova i izdataka	Troškovi (€/god)	% učešća
Troškovi zarada	170.704,00 Euro	100
Direktni materijalni troškovi	NA	NA
Indirektni i administrativni troškovi	NA	NA
Amortizacija	NA	NA
Ukupno:	NA	NA

1.3.1. Prihodi i naplata pružanja usluga UO

- 1.3.2. Podaci prikazani u tabeli 19 odnose se na prihode i naplatu od primarnih i sekundarnih operativnih usluga za upravljanje otpadom. Kao što je prikazano u tabeli, iznos izdatih računa u evrima za 2021. godinu iznosio je 261.284,59, dok su ostvareni prihodi 233.185,26.

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Tabela 19: Prihodi i naplata pružanja usluga UO (evro)

	Prihodi	Naplata
Operativni prihod		
- Domaćinstva	155,969.21	131,834.97
preduzeća-	26,212.72	22,943.83
- Institucije	62,617.33	63,957.74
-Od drugih ugovorenih usluga	16,485.33	14,448.72
Ukupno:	261,284.59	233,185.26

1.3.3. Povrat troškova i operativna efikasnost

Godišnji operativni troškovi za uslugu upravljanja otpadom su N/A. Stopa pokrića fakturisanja je 84,5%, a obračunska stopa pokrića je 89,3% (tabela 20).

Tabela 20: Pokrice troškova i operativna efikasnost

Troškovi UO	NA
Prihodi UO	261,284.59
Naplata	233,185.26
Stopa pokrića naplate %	84.5%
Stopa pokrivenosti naplate %	89.3%
Cena po toni otpada	

1.4. Infrastruktura za odvajanje, reciklažu i odlaganje otpada

Centri za transfer i reciklažu

Opština Štimlje nema transfer stanicu na svojoj teritoriji, ali ima zakonsko pravo da koristi pretovarnu stanicu u Uroševcu. Ukupan kapacitet ove stanice je 50.000 m³, odnosno 2.500 tona/mesečno. Otpad koji se šalje na transfer stanicu u Uroševcu se ne reciklira. Na teritoriji opštine Štimlje ne postoji drugi organizovani vid prikupljanja otpada od strane naših građana ili kupaca.

Deponija

Na teritoriji opštine Štimlje ne postoje deponije sanitarnog otpada. KRM "Pastertia" ima veoma dobru saradnju sa Preduzećem za upravljanje deponijama na Kosovu - KMDK i kompanija šalje otpad na odlaganje na sanitarnoj deponiji Miraši. Cena jedne (1) tone otpada je 5,31 €.

1.5. Upravljanje drugim kategorijama otpada

Upravljanje kabastim otpadom i Upravljanje otpadom od izgradnje i rušenja - Upravljanje otpadom ove dve kategorije do sada se obavljalo prema zahtevima kupaca (porodične privrede, preduzeća i dr.) U momentima kada su proizvođači kreirali ove vrste otpada koje su zatražili od strane operatera za prikupljanje otpada, a zatim ih je operater sakupio. Ovaj nagomilani otpad je zatim podeljen na frakcije i korišćen za različite potrebe (na primer, prodavan, spaljen, itd.)

Za upravljanje životinjskim otpadom, lekovima i drugim kategorijama otpada nije predviđena standardna praksa njihovog upravljanja. To je zato što opština nema veliku proizvodnju ovih

vrsta otpada i stoga ne postoji standardna procedura. Medicinskim otpadom uglavnom upravlja ministarstvo, dok za ostale kategorije nema velike generacije.

2. Ciljevi i operativni plan UO

2.3. Vizija UO

Vizija opštine Štimlje za upravljanje otpadom kaže: „Štimlje, opština koja promoviše održivo upravljanje otpadom zasnovano na principima kružne ekonomije sa ciljem zaštite životne sredine, očuvanja prirodnih resursa i lokalnog ekonomskog razvoja“!

Opština Štimlje ima za cilj da pruži usluge upravljanja otpadom svim svojim građanima. Pored ove akcije, opština ima za cilj povećanje kvaliteta usluga kroz saradnju sa svojim građanima i drugim relevantnim akterima.

Promovisanjem 3R koncepta, odnosno smanjenja, ponovne upotrebe i reciklaže, opština ima za cilj da postepeno počne sa odvajanjem otpada (od domaćinstava, do škola i institucija i preduzeća), da edukuje građane o prednostima odvajanja otpada i da stvori infrastrukturu za privredu. razvoj lokalnog, odnosno stvaranje mogućnosti za građane da stvore finansijski stabilna preduzeća u sektoru. Na kraju krajeva, opština ima za cilj stvaranje čistijeg okruženja za svoje građane, što bi uticalo na povećanje blagostanja građana.

1.4. Ciljevi i dostignuć UO

Standardizovani format OPUO sadrži pet ciljeva prikazanih u tabeli ispod:

Tabela 21: Predložena lista ciljeva plana

Ciljni broj	Naziv
Cilj 1	Sprečavanje i minimiziranje stvaranja otpada
Cilj 2	Ponovna upotreba i reciklaža otpada
Cilj 3	Pružanje kvalitetnih, efikasnih i efikasnih usluga
Cilj 4	Uklanjanje divljih deponija otpada
Cilj 5	Razvoj institucionalnih kapaciteta za upravljanje otpadom

1.3.4. Cilj 1: Sprečavanje i smanjenje stvaranja otpada

Opština Štimlje je posvećena preduzimanju odlučnih koraka da spreči ili smanji stvaranje otpada. Sprečavanje i smanjenje nastajanja otpada je u skladu sa hijerarhijom prioriteta upravljanja otpadom predviđenim zakonom i strategijom.

Tabela 22: Strateški okvir Cilaj 1

Aktivnost/mera	Pripovedač	Osnovna vrednost bazē	Target				
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sakupljeni otpad po glavi stanovnika (kg/pcp/dan)	Količina otpada	0.62	0.62	0.61	0.61	0.60	0.60
Reorganizacija službe kako bi se omogućilo merenje nagomilanog otpada	(kg/paket/dan)	-	-	1	-	-	-
Primena volumetrijskih naelektrisanja	Usluga je reorganizovana kako bi omogućila merenje	-	-	-	1	-	-
Uvođenje stimulativnog paketa	Naknade su odobrene i primenjuju se	-	-	-	1	-	-
Distribucija pojedinačnih kompostera	Paket podsticaja je izrađen i odobren	-	-	20	20	20	20
Sprovođenje informativne kampanje	Broj distribuiranih kompostera	-	1	1	1	1	1

1.3.4. Mere i aktivnosti za sprečavanje i smanjenje otpada

Ispod su neke od preporučenih mera/aktivnosti za postizanje ovog cilja:

- Implementacija PAIT volumetrijskih stopa gde se potrošaču obračunava na osnovu odloženog otpada (slično kao i za struju i vodu)
- Omogućavanje otvaranja prodavnica bez pakovanja i dopune
- Omogućavanje otvaranja "zero waste" restorana i hotela
- Uvođenje odgovarajućih fiskalnih podsticaja, povlašćenih stopa, ugovaranja i povlašćenih javnih nabavki od strane ovih subjekata
- U koordinaciji sa centralnim nivoom zabraniti plastične kese i ambalažu za jednokratnu upotrebu
- Individualno kompostiranje
- Kampanje podizanja svesti za prevenciju i smanjenje otpada.

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Međutim, opština mora, na osnovu svojih specifičnosti, da prilagodi mere koje će preduzeti da bi ostvarila ovaj cilj.

Neke mere zavise od centralnog nivoa, kao što je zabrana plastičnih kesa i ambalaže. U ovim slučajevima, GP mora pratiti dešavanja sa centralnog nivoa i sprovesti ih na teritoriji opštine.

Što se tiče indikatora, treba ga utvrditi analizom stvaranja i sastava otpada. Ako opština nije analizirala ovaj indikator, onda mora ostaviti osnovnu vrednost praznom.

Za više, pogledajte priručnik za odeljak o prevenciji i smanjenju otpada!

1.3.5. Cilj 2: Ponovna upotreba i reciklaža otpada

Primarni fokus ovog cilja je vezan za ponovnu upotrebu i reciklažu komunalnog otpada kao i drugih kategorija otpada u nadležnosti opštine sa posebnim naglaskom na MND, kabasti otpad i komercijalni otpad.

Iako gume, električni i elektronski proizvodi, baterije itd. nisu u nadležnosti opštine, međutim, pozivajući se na pravni okvir i spoljnu praksu, opština će organizovati organizovanu šemu sakupljanja ovog otpada u okviru proširene šeme odgovornosti proizvođača.

Sledeća tabela daje strateški okvir za cilj 3 zajedno sa nekim predloženim akcionim merama:

Tabela 23: Strateški okvir Cilja 2

Mere / aktivnost / indikator učinka	Indikator	Osnovna vrednost	Target				
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Studija izvodljivosti za model rada centra za sakupljanje i ponovnu upotrebu	Studija izvodljivosti je sprovedena			1			
Proširenje infrastrukture za separaciju otpada na izvoru	% EF sa alokacijom na izvoru	0	5	10	20	30	40
Reciklaža papira	% reciklaže papira i kartona	0%	5%	10%	20%	30%	40%
Recikliranje plastike	% recikliranja plastike	0%	5%	10%	20%	30%	40%
Recikliranje metala	% reciklaže metala	0%	5%	10%	20%	30%	40%
Reciklaža stakla	% reciklaže stakla	0%	5%	10%	20%	30%	40%
Studija izvodljivosti modela rada prikupljanja, transporta i reciklaže reciklabilnog i biorazgradivog komunalnog otpada	Studija izvodljivosti je sprovedena		1				
Funkcionalizacija centra za sakupljanje i reciklažu	Sabirni centar je funkcionalizovan i pušten u rad				1		
Određivanje lokacije deponije MND	Određena je lokacija deponije MND		1				
Studija izvodljivosti za operativni model prikupljanja, transporta i reciklaže MND u opštini.	Studija izvodljivosti je sprovedena			1			

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Ugovaranje privatnog operatera za MND	Operator ugovoren	je	1
Ugovaranje privatnog operatera za sakupljanje i transport i reciklažu nerazgradivog otpada koji se može reciklirati	Operator ugovoren	je	1
Ugovaranje privatnog operatera za sakupljanje i transport i reciklažu biorazgradivog otpada	Operator ugovoren	je	1

Analiza potencijala nastanka, sastava i reciklaže otpada

Predmetna analiza zasniva se na demografskim prognozama stanovništva.

Tabela 24: Demografske prognoze stanovništva						
Naselja	Broj stanovništva					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Grad (povećanje/smanjenje)	povećanje/	povećanje/	povećanje/	povećanje/	povećanje/	povećanje/
Grad (stanovnici)						
Ruralno područje (povećanje/smanjenje)	povećanje/	povećanje/	povećanje/	povećanje/	povećanje/	povećanje/
Ruralno područje (stanovnici)						
Ukupno stanovnika						

Prognoza stvaranja otpada je data u sledećim tabelama na osnovu studije sastava otpada koji je dobijen iz studije za susednu opštinu Uroševac, u nedostatku studije za opštinu Štimlje.

Tabela 25: Predviđanje stvaranja otpada						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Stanovništvo u gradskom području						
Proizvodnja po stanovniku GZ kg/god	224	224	224	224	224	224
Proizvodnja otpada GZ tona/god						
Stanovništvo na selu						
Proizvodnja po stanovniku RZ kg/god	224	224	224	224	224	224
Proizvodnja otpada RZ tona/god	4,159.2	4,541.8	4,625.3	4,648.2	4,671.3	4,694.6
Stanovništvo u opštini (ukupno)						
Godišnja proizvodnja tona otpada/god	5,788.5	6,179.2	6,270.8	6,403.9	6,293.4	6,364.9

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Predviđanje sastava generisanog otpada je dato u sledećim tabelama na osnovu studije sastava od strane Opštine Uroševac, pošto nije bilo istraživanja o sastavu otpada u opštini Štimlje.

Tabela 26: Predviđanje stvaranja otpada po sastavu						
	Frakcija	2023	2024	2025	2026	2027
%	Papir i karton	21.5	21.5	21.5	22	22
	staklo	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5
	Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	34.1	34.1	34.1	34	34
	Tekstil i odeća	7.4	7.4	7.4	7.5	7.5
	Plastika	20.9	20.9	20.9	21	21
	Metal	1.8	1.8	1.8	2	2
	Drugi	10.8	10.8	10.8	10	10
Ton	Papir i karton	1,328.5	1,348.2	1,376.8	1,384.5	1,400.3
	staklo	216.3	219.5	224.1	220.3	222.8
	Bio-razgradivi otpad	2,107.1	2,138.3	2,183.7	2,139.8	2,164.1
	Tekstil i odeća	457.3	464.03	473.9	472.01	477.4
	Plastika	1,291.5	1,310.6	1,338.4	1,321.6	1,336.6
	Metal	111.2	112.9	115.3	125.9	127.3
	Drugi	667.4	677.2	691.6	629.3	636.5

Sledeća tabela prikazuje preliminarne ciljeve opštine za ponovnu upotrebu/reciklažu određenih frakcija komunalnog otpada kao što su papir, plastika, staklo i metal.

Međutim, za preciznije ciljeve ponovne upotrebe i reciklaže, opštine treba da sprovedu studiju o izvodljivosti reciklaže otpada u opštini. U sledećoj tabeli, preliminarni ciljevi reciklaže su postavljeni u %.

Tabela 27: Analiza potencijala otpada koji se može reciklirati						
	Frakcija	2023	2024	2025	2026	2027
%	Papir i karton	5%	10%	20%	30%	40%
	staklo	5%	10%	20%	30%	40%
	Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina	5%	10%	20%	30%	40%
	Tekstil i odeća	5%	10%	20%	30%	40%
	Plastika	5%	10%	20%	30%	40%
	Metal	5%	10%	20%	30%	40%
	Drugi	5%	10%	20%	30%	40%
Ton	Papir i karton	66.4	134.8	275.4	415.4	560.1
	staklo	10.8	22	44.8	66.1	89.1
	Bio-razgradivi otpad	105.4	213.8	436.7	641.9	865.6
	Tekstil i odeća	22.9	46.4	94.8	141.6	191
	Plastika	64.3	131.1	267.7	396.9	534.6
	Metal	5.6	11.3	23.1	37.8	50.9
	Drugi	33.4	67.7	138.3	188.8	254.6

Unapređenje sistema separacije i reciklaže komunalnog otpada:

- Proširenje infrastrukture za izvorno odvajanje komunalnog otpada:

Opština Štimlje

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Opština Štimlje je posvećena odvajanju komunalnog otpada na izvore. Oblici razdvajanja zavise od različitih faktora i mogu imati sledeće oblike:

- o Razdvajanje na dve "suve i mokre" frakcije sa prikupljanjem od vrata do vrata;
- o Razdvajanje na tri frakcije "nebiorazgradivo recikliranje, "biorazgradivo i rezidualno" sa prikupljanjem od vrata do vrata;
- o Razdvajanje na dve frakcije "suvo i mokro" sa sakupljanjem u zajedničke kontejnere;
- o Razdvajanje na tri frakcije "nebiorazgradivo recikliranje, "biorazgradivo i rezidualno" sa prikupljanjem u zajedničke kontejnere;
- o Razdvajanje na više od tri frakcije "papir - staklo - plastika - metal", "biorazgradivo i rezidualno" sa sakupljanjem u zajedničkim kontejnerima.

Oblik podele uslovljen je vrstom mesta stanovanja (stambeno i kolektivno stanovanje), budžetskim kapacitetom, reciklažnom infrastrukturom i sl.

Međutim, vrsta odvajanja otpada biće određena planom reorganizacije usluga koji će opština izraditi (u okviru cilja 3).

U sledećoj tabeli dat će se raspored separacije otpada na izvoru za opštinu Štimlje:

Tabela 28: Raspored odvajanja otpada na izvoru

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ukupna pokrivenost uslugom	74%	78%	80%	85%	90%	100%
Pokrivenost odvajanja na izvoru	5%	10%	15%	25%	35%	45%

- Sprovođenje šeme odvojenog prikupljanja, transporta i reciklaže nerazgradivog reciklažnog otpada:

Opština Štimlje će sprovesti studiju izvodljivosti operativnog modela prikupljanja, transporta i reciklaže komunalnog otpada koji uključuje nerazgradivi otpad koji se može reciklirati kao posebnu frakciju. Studija će se zasnivati na analizi sastava, tržištu materijala za reciklažu i privatnom sektoru reciklaže, a takođe će uzeti u obzir zakonske zahteve i nacionalne politike upravljanja otpadom i najbolju praksu.

Prema strategiji otpada 2021 - 2030, predviđena je implementacija šeme sistema povrata depozita za ambalažu pića proizvođačima i trgovcima pića, što predstavlja značajan procenat ovog otpada. Strategija otpada predviđa i rad reciklažnih centara u koje će se ovaj otpad slati.

Međutim, dok se šema vraćanja depozita ne implementira i centar za reciklažu ne počne da radi, opština će težiti partnerstvu sa privatnim reciklerima u prikupljanju i transportu nerazgradivog materijala za reciklažu.

Tako će opština, u pogledu nebiorazgradivog reciklažnog otpada, implementirati:

- studija izvodljivosti implementacije operativnog modela prikupljanja, transporta i odlaganja nerazgradivog reciklabilnog otpada
- razvijanje partnerstva sa privatnim reciklerima za sakupljanje i transport ovog otpada

- Sprovođenje šeme odvojenog prikupljanja, transporta i reciklaže biorazgradivog komunalnog otpada:

Slično nerazgradivom otpadu koji se može reciklirati, opština će sprovesti studiju izvodljivosti operativnog modela prikupljanja, transporta i reciklaže komunalnog otpada koja uključuje biorazgradivi otpad kao posebnu frakciju. Otpad koji će biti uključen u ovu frakciju biće otpad od hrane, korišćena jestiva ulja i otpad iz parkova, zelenih pijaca i javnih površina.

Prema strategiji, svaki region će imati centralizovani centar za kompostiranje u koji će se slati biorazgradivi otpad od hrane. Ali dok ovaj centar ne bude izgrađen i funkcionalan, opština će razmotriti razvoj lokalne šeme kompostiranja kroz angažovanje zainteresovanih privatnih operatera za prikupljanje i transport ovog otpada.

Opština će izgraditi lokalnu šemu za kompostiranje biorazgradivog otpada iz parkova, zelenih pijaca i javnih površina, koji bi zbog svojih specifičnosti trebalo da se kompostiraju lokalno jer je njihov transport skup i neefikasan.

Što se tiče korišćenih jestivih ulja, opština će tražiti od gastronomskih objekata koji proizvode ova ulja u rinfuzi da potpišu važeće ugovore sa licenciranim operaterima jestivih ulja iz MMPHI koji će vršiti organizovano sakupljanje ovih ulja. Opština će organizovati nadzor i inspekciju napretka ove organizacione šeme i izricati kazne u slučaju kršenja.

Dakle, opština će sprovesti, što se biorazgradivog otpada tiče:

- studija implementacije operativnog modela prikupljanja, transporta i odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada;
- razvoj lokalne šeme kompostiranja u partnerstvu sa privatnim reciklerima
- inspekcija gastronomskih objekata u vezi sa sprovođenjem ugovora za otpadna ulja.

Održivo upravljanje kabastim i komercijalnim otpadom:

- Otvaranje centra za sakupljanje i ponovnu upotrebu:

Opština Štimlje planira da otvori 1 centar za sakupljanje i ponovnu upotrebu kabastog i komercijalnog otpada. Za otvaranje ovih centara opština će odrediti lokaciju.

U ovom objektu građani će svoje nepoželjne predmete slati na sledeći način:

- Nameštaj i nameštaj
- Tekstil i odeća
- Aparati za domaćinstvo i drugi kabasti otpad

Pored ovih nepoželjnih predmeta, građani će predati i gume, akumulatore, otpadno ulje i drugi otpad.

Opština će sprovesti studiju izvodljivosti modela rada centra(a), tokom koje će biti analiziran i biće odlučeno da li će opština sama upravljati ovim centrom ili će angažovati privatnog operatera.

Održivo upravljanje građevinskim otpadom i otpadom od rušenja:

Što se tiče MND, zakonom je predviđeno određivanje lokacije deponije, što je privremeno rešenje, i izgradnja i rad centra za sakupljanje i reciklažu ovog otpada, koji će, prema strategiji otpada, biti organizovan regionalno.

Prema zakonu, opština ugovara uslugu sa licenciranim operaterom, utvrđuje cenu usluge i da građevinari imaju pravo da odvajaju i recikliraju svoj otpad na gradilištu, kao i da ga odvoze do ovlašćenog odredišta.

Opština Štimlje nije odredila lokaciju deponije za građevinski otpad i otpad od rušenja. Opština je u procesu pronalaženja ove lokacije, kojoj će biti obezbeđena nadležna dokumentacija na osnovu važećeg ekološkog zakonodavstva.

Opština će instalirati sistem koji će, kao deo građevinske dozvole, zahtevati od građevinara da ima plan upravljanja otpadom koji predviđa količinu otpada koji će biti deponovan i lokaciju na koju će biti poslat. Takođe, inspekcija će vršiti nadzor nad sprovođenjem ovog plana i sprečiti odlaganje ovog otpada na neprikladnim mestima.

Kada regionalni centar postane funkcionalan, opština će otpad slati u ovaj centar. Takođe, naknade će biti određene na nivou opština koje će opsluživati ovaj centar za prikupljanje i reciklažu MND.

Međutim, opština će za svoju teritoriju sprovesti studiju izvodljivosti operativnog modela prikupljanja i transporta OND kao i njihovu reciklažu od strane građevinara.

Održivo upravljanje medicinskim otpadom:

Opština, odnosno Direkcija za zdravstvo, ali i Uprava za inspekciju, će nadgledati upravljanje bolničkim otpadom u skladu sa zakonima na snazi.

Opštinski inspektor za životnu sredinu vršiće inspeksijski nadzor nad upravljanjem otpadom, uključujući i medicinski otpad, u ovom slučaju, na osnovu člana 62, 63, 65. i 66. Zakona o otpadu.

Opština – nadležna uprava za zdravstvo će direktno od građana obezbediti i postaviti kontejnere za odlaganje neupotrebljenih lekova sa isteklim rokom trajanja.

Proizvođači javnog i privatnog medicinskog otpada tokom obavljanja zdravstvene delatnosti, odlagaće svoj otpad na način da se otpad razvrstava po vrstama u odgovarajuće kontejnere, kontejnere ili kese koje im obezbede, sve dok ga ne prikupi licencirani operater koji obrađuje i njima upravlja. Opštinska inspekcija u saradnji sa resorom za zdravstvo obezbediće sprovođenje ove zakonske obaveze.

Javni i privatni operateri, kao veliki proizvođači opasnog medicinskog otpada, izradiće plan upravljanja medicinskim otpadom, a postojanje ovog plana i njegovo sprovođenje će kontrolisati opštinska inspekcija u saradnji sa resorom zdravstva.

Ukoliko zdravstvene ustanove ne tretiraju bolnički otpad koji same proizvode, onda moraju imati ugovor sa licenciranim operaterima za tretman ovog otpada. Opštinska inspekcija će u saradnji sa resorom za zdravstvo proveriti da li su ovi ugovori zaključeni i da li se sprovode.

Održivo upravljanje životinjskim otpadom iz klanica:

Prema strategiji otpada, životinjski otpad iz klanica biće poslat u centar za sakupljanje i reciklažu u industrijskoj zoni u Glogovcu koju je izgradila EU. Međutim, ovaj centar još uvek ne radi, što nas onemogućava da organizujemo ovu šemu.

Opština će organizovati ovu uslugu za prelaznu fazu do funkcionisanja centra tako što će ovaj otpad poslati od operatera za sakupljanje otpada da ga zatrpava krečom, a ja će istovremeno sagledati mogućnost angažovanja privatnih operatera licenciranih od AVHK-a da organizuju prikupljanje ovog otpada u njihovim postrojenjima.

Mesnice, klanice i mesoprerađivačke industrije moraju da obezbede posebne hermetičke kontejnere u koje će bacati životinjski otpad do momenta sakupljanja i da imaju važeće ugovore sa operaterom koje će opština periodično proveravati.

Aktivnost podizanja svesti i reciklaže

Opština će organizovati informativnu kampanju, komunikaciju sa javnošću u vezi sa odpadanjem, ribnem uživo i reciklažom komunalnog odpa i drugih kategorija.

Informacije će pojasiti kako otpad treba baciti u spelebe container/korpe, za svijejanje otpada u centar za sakupljene i ponovnu utopresu, i prenosiv. Kampanja će biti organizovana sa kalim da se školvim ustanama ogiga nivo ekološkog obrazovanja.

1.3.4. Cilj br. 3: Pružanje kvalitetnih, efikasnih i održivih MM usluga

Cilji 3 se odnose na komponente usluga svetski i transporta komunalnog odva i drugih kategorija odva u komunatima opština. Ovaj cilj ima za cilj poboljšanje kvaliteta usluga sa naglaskom na aspektima finansijske stabilnosti troškova.

Tabela 29: Strateški okvir cilja 3

Aktivnost/mera	Indikator	Osnovna vrednost	target						
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Pokrivenost uslugom prikupljanja i otpreme	% opsluživanog stanovništva	74%	78%	80%	85%	90%	100%		
Novi operativni plan će biti izrađen (revidiran)	Operativni plan je izrađen (revidiran)	-	1	-	-	-	-	-	
Preuzimanje naplate i naplate od strane opštine	Opština je preuzela obračun i naplatu	-	-	1	-	-	-	-	
Rešavanje statusa socijalnih slučajeva	Rešena je naplata računa za socijalne slučajeve	-	-	1	-	-	-	-	

Slede ključne mere i aktivnosti cilja 3:

Proširivanje pokrivenosti uslugama sakupljanja i transporta otpada

Sledeće tabele daju raspored proširenja usluge. Opština je posvećena proširenju pružanja usluga na čitavoj svojoj teritoriji. Strategija proširenja je da se u početku obezbedi puna usluga u urbanom području, kao i pokrivenost uslugama za ruralno područje.

Tabela 30: Strategija proširenja sa uslugom

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pokrivenost uslugama	74%	78%	80%	85%	90%	100%

Unapređenje kvaliteta pružanja usluga prikupljanja i transporta otpada

Unapređenje kvaliteta pružanja usluga prikupljanja i transporta komunalnog otpada:

Opština će naručiti novi operativni plan koji će sačiniti plan reorganizacije usluga koji će rezultirati poboljšanjem kvaliteta usluga kroz:

- Optimizacija sabirnih mesta i učestalosti pružanja usluga:
- Obezbeđenje adekvatne infrastrukture za sakupljanje i transport komunalnog otpada

Opština će digitalizovati sistem prikupljanja otpada, čime će se poboljšati kvalitet i efikasnost usluge. Ovaj sistem će pružati informacije o kretanju kamiona, informacije o lokaciji kontejnera, nivou napunjenosti i druge relevantne informacije, a isti će biti integrisan sa bazom podataka o korisnicima.

Opština će preduzeti informativnu kampanju za informisanje građana o novom načinu prikupljanja otpada, uključujući način bacanja otpada, učestalost pružanja usluge i slično.

Poboljšanje operativne i troškovne efikasnosti

Opština je kao cilj definisala poboljšanje operativne efikasnosti i otpada u cilju poboljšanja finansijske stabilnosti. Glavni stubovi ovog plana su optimizacija efikasnosti osoblja i potrošnje goriva.

Poboljšanje efikasnosti osoblja

Opština će sprovoditi sledeće aktivnosti na unapređenju efikasnosti osoblja pružalaca javnih usluga:

- Kontrola (zamrzavanje) zapošljavanja novog administrativnog osoblja i obuka postojećeg osoblja
- Proširenje uslužnog područja
- Diverzifikacija i proširenje usluga
- Razvoj i praćenje indikatora efikasnosti osoblja

Službenici UO i druga lica uključena u planiranje, praćenje i nadzor upravljanja otpadom moraju održavati strogu kontrolu broja osoblja prema sledećoj tabeli:

Tabela 31: Efikasnost osoblja

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Direktno osoblje	19	-	-	-	-	-
Indirektno i administrativno osoblje	17	-	-	-	-	-
Domaćinstva (PD) opslužuju	3041	-	-	-	-	-
Efikasnost osoblja na 1000 usluženih kupaca	10.7	-	-	-	-	-

Poboljšanje troškovne efikasnosti sakupljanja i potrošnje nafte

Potrošnja nafte je jedna od najvećih stavki tekućih troškova operatera usluga, oko 15% tekućih troškova na nivou sektora, a to se u velikoj meri pripisuje operativnoj neefikasnosti, ali i lošem upravljanju.

Predložene mere/aktivnosti uključuju:

- Izrada novog operativnog plana (reorganizacija područja i optimizacija trasa i učestalosti prikupljanja)
- Zamena starih kamiona novim ili funkcionalnim kamionima (polovni)
- Izgradnja transfer stanice za skraćivanje udaljenosti
- Jačanje interne kontrole
- Razvoj i praćenje pokazatelja učinka potrošnje nafte
- Razvoj i praćenje indikatora performansi jediničnih troškova prikupljanja i transporta

Opština je kao cilj definisala poboljšanje finansijske stabilnosti pružanja usluga. Glavne mere za poboljšanje finansijske stabilnosti su:

- Donošenje naknade za sakupljanje i transport otpada po principu pokrića troškova
- Preuzimanje naplate i naplate od strane opštine
- Rešenje za plaćanje računa za socijalne slučajeve

2.1.1. Cilj br. 4: Rukovanje i bezbedno odlaganje otpada kao poslednje sredstvo

Cilj 4 se bavi komponentom bezbednog odlaganja otpada, a osnovni cilj ovog cilja je eliminisanje divljih deponija i sprečavanje stvaranja novih divljih deponija. Kroz ovaj cilj, opština će se fokusirati na sanaciju deponija kako bi se postigli ekološki standardi.

Tabela 32: Strateški okvir Cilja 4

Aktivnost/mera	Indikator	Osnovna vrednost	Target				
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sanacija ilegalne deponije	Broj ilegalnih deponija	23	20	15	10	5	0

2.1.1. Cilj 5: Razvoj okvira i institucionalnih kapaciteta za upravljanje otpadom**Tabela 33: Strateški okvir cilja 5**

Aktivnost / Mera	Target	Vlera	Caku				
		bazë	2022	2023	2024	2025	2026
Revizija RK MM	Aktivnost / Mera	-	-	1	-	-	-
Imenovanje službenika / Formiranje jedinice		1	-	-	-	-	-
Prolazak tarifnog procesa	Revizija RK UO	-	-	1	-	-	-
Ugovaranje operatera za sakupljanje i transport	Imenovanje službenika / Formiranje jedinice	-	-	1	-	-	-
Ugovaranje operatera za MND	Prolazak tarifnog procesa	-	-	1	-	-	-

Imenovanje opštinskih službenika ili osnivanje jedinice za UO

Opština je ovu obavezu realizovala 2020. godine imenovanjem opštinskog službenika Ministarstva zdravlja.

Imenovanje inspektora za životnu sredinu

Opština je ovu obavezu realizovala 2020. godine imenovanjem inspektora za životnu sredinu MUP-a.

Prolazak tarifnog procesa

Opština je prošla tarifni proces 2019. godine i planira da se podvrgne istom 2023. kako bi se odrazila promena troškova i drugih relevantnih parametara.

Sprovođenje programa obuke i podrška procesu za opštinu i operatere

Ovaj program će biti dizajniran da poveća kapacitete u implementaciji procesa kao što su revizija i implementacija OPUO, izmena RrK UO, donošenje tarifnog procesa, izrada i praćenje ugovora o uslugama i javno- privatna partnerstva, implementacija šeme proširene odgovornosti proizvođača i šeme povrata depozita, cirkularna ekonomija, reciklaža otpada i sl.

3. MM plan u vanrednim uslovima

Opštine moraju planirati UO u vanrednim uslovima u skladu sa zahtevima Zakona br. 04/I-027 za zaštitu od elementarnih nepogoda i drugih nepogoda, nacionalni plan reagovanja u vanrednim situacijama Agencije za upravljanje vanrednim situacijama i drugi relevantni dokument.

Prema zakonu, katastrofama se smatraju događaji izazvani velikim silama prirode ili drugim nekontrolisanim silama, koje ugrožavaju živote ljudi, životinja i imovine. Katastrofe obuhvataju: zemljotrese, poplave, klizišta, požare, izbijanje zaraznih bolesti, nezgode u drumskom, železničkom i vazdušnom saobraćaju, požare, ekološke i industrijske udese, ratne i vanredne situacije itd.

Poslednji događaj koji se kvalifikovao za hitan slučaj ili katastrofu bila je pandemija Covid 19, koja nam je pružila neka korisna iskustva.

Opština će izmeniti opštinski plan reagovanja u vanrednim situacijama dodavanjem poglavlja za upravljanje službom za otpad u vanrednim uslovima!

3. Finansijski, akcioni i plan praćenja

Sledeće tabele predstavljaju finansijski, akcioni i plan praćenja u skladu sa odgovarajućim ciljevima. U tabelama su prikazani ciljevi i aktivnosti plana, lica odgovorna za realizaciju ovih aktivnosti, rokovi realizacije, planirani budžet, indikatori, osnovna vrijednost, ciljevi i realizacija. Ove tabele evaluacije i praćenja će takođe biti korisne u slučaju revizije novog plana, za analizu stepena implementacije preliminarne plana prema unapred definisanim ciljevima.

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Tabela 34: Finansijski, delovanje i plan pracenja – Cilj 1 „Prevenција i smanjenje“

Mere i aktivnosti	Odgovorna jedinica	Rok za realizaciju i budzet					2023 - 2027	Izvor finansiranja
Reorganizacija sluze								
o o Plan reorganizacije usluga	UUU				30,000 €		30,000 €	Opština
o o Obezbeđenje meme infrastrukture	UUU				5,000 €		5,000 €	Opština
Primena volumetrijskih naelektrisanja	UUU				25,000 €		25,000 €	Opština
o o Prenošenje PAIT naknada (proces)	UUU		5,000 €				5,000 €	Opština
o o Ažuriranje softvera za naplatu	UUU		1,500 €				1,500 €	Opština
o o Primena PAIT naknada	RKO		3,500 €				3,500 €	Opština
Izdavanje stimulativnog paketa za privredu				x				RKO
o o Proučavanje načina uvođenja fiskalnih podsticaja	DF			1,500 €			1,500 €	Opština
o o Paket fiskalnih olakšica	DF			1,500 €			1,500 €	Opština
Distribucija kompostera za EF i restorane				x				Opština
			1,200 €		1,200 €		4,800 €	50% opština, 50% donacija
Podići svest o problemima minimizacije								
o o Kampanja podizanja svesti	UUU		300 €		300 €		1,500 €	Opština
			300 €		300 €		1,500 €	Opština
Ukupni ciljevi 1 - Sprečavanje i smanjenje stvaranja otpada			6,500 €		33,000 €		42,800 €	Opština
			300 €					

Tabela 35: Finansijski, akcioni i plan pracenja – Cilj 2 „Ponovna upotreba i reciklaža“

Mere i aktivnosti	Odgovorna jedinica	Rok za realizaciju i budzet					2023 - 2027	Izvor finansiranja
Studija nastajanja i sastava otpada								
			2,500 €				2,500 €	Opština
Odvajanje i reciklaža komunalnog otpada								
o o Studija izvodljivosti odvajanja i rada	UUU		5,000 €		48,500 €		69,000 €	Opština
o o Proširivanje pokrivenosti deljenja na izvoru	UUU		5,000 €		5,000 €		5,000 €	Opština
o o Ugovaranje operatora za reciklažu	UUU		5,000 €		5,000 €		25,000 €	Opština
					5,000 €		5,000 €	Opština

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

o Razvoji lokalne šeme kompostiranja	UUU			35,000 €				35,000 €	Opština
o Inspekcija gastronomskih objekata za ulja	UUU	X	X		x	x	x		
o Spajanje međupoštnske šeme kompostiranja	UUU								
Upravljanje rasutim i komercijalnim otpadom	UUU	5,000 €	25,000 €					30,000 €	
o Studija izvodljivosti	UUU	5,000 €						5,000 €	Opština
o Izgradnja centara za sakupljanje/ponovnu upotrebu	UUU		25,000 €					25,000 €	Donatori
o Funkcionalizacija centara	UUU								Opština
Upravljanje otpadom od izgradnje i rušenja	UUU		5,500 €	75,000 €				80,500 €	Opština
o Dodeljivanje lokacije	UUU	x							Opština
o Ugovaranje operatera	UUU		3,500 €					3,500 €	Opština
o Određivanje naknada	UUU		2,000 €					2,000 €	Opština
o Rehabilitacija MND centra	UUU			75,000 €				75,000 €	Opština
o Unifikacija šeme međupostinskog upravljanja	UUU					x			Opština
Upravljanje životinjskim otpadom	UUU								Opština
o Olakšavanje ugovaranja privatnog operatera	UUU	x	x						Opština
o Inspekcija implementacije	UUU	x	x	x	x	x			Opština
Upravljanje medicinskim otpadom									Opština
o Inspekcija implementacije	Inspektorat	x	x	x	x	x			Opština
Kampanje podizanja svesti		1,500 €	1,500 €	1,500 €	1,500 €	1,500 €	7,500 €		Opština
Ukupni cilj 2 – Recklaža i ponovna upotreba		11,500 €	34,000 €	125,000 €	6,500 €	6,500 €	185,000 €		

Tabela 36: Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 3 „Pružanje kvalitetnih, efikasnih i održivih usluga“

Mere i aktivnosti	Odgovorna jedinica	Rok za realizaciju i budžet						Izvor finansiranja	
		2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027		
Poboljšanje kvaliteta usluge		5,000 €	5,100 €	115,100 €	5,100 €	3,300 €	133,600 €		
o Azuriranje operativnog plana	UUU	5,000 €					5,000 €	Opština	
o Digitalizacija sistema prikupljanja				30,000 €			30,000 €		

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

o Nabavka korpi od 120 l		1,800 €	1,800 €	1,800 €	5,400 €	30% Opština; 70% Donatori;
o Nabavka korpi od 240 l						Opština; 70% Donatori;
o Nabavka kontejnera od 1,1 m3		3,300 €	3,300 €	3,300 €	13,200 €	Opština; 70% Donatori;
o Snabdevanje kamionima i traktorima			80,000 €		80,000 €	Opština; Donatori;
o Kapitalni projekat 1						Opština
o Kapitalni projekat 1						Donatori
o Kapitalni projekat 1						KUO
Poboljšanje operativnih i finansijskih performansi		10,000 €			10,000 €	Opština
o Preuzimanje naplate od opštine			x			Opština
o Razvoj softvera za fakturisanje		10,000 €			10,000 €	Opština
o Rešavanje statusa socijalnih slučajeva	X	x	x	x	x	Opština
o Obračun i praćenje indikatora osoblja	x	x	x	x	x	Opština
o Proračun i praćenje indikatora ulja	x	x	x	x	x	Opština
o Obračun i praćenje indikatora naplate	x	x	x	x	x	Opština
o Praćenje indikatora pružbi kupaca	x	x	x	x	x	Opština
Informativne kampanje	x	x	x	x	x	Opština
Ukupni ciljevi 3 – Pružanje kvalitetnih, efikasnih i održivih usluga	5,000 €	15,100 €	115,100 €	5,100 €	3,300 €	143,600 €

Tabela 37. Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 4 „Sigurno odlaganje kao posljednje sredstvo“

Utvrdjivanje naknada za usluge prikupljanja	Odgovorne jedinice	Rok za realizaciju i budžet					Izvor finansiranja
		2023	2024	2025	2026	2027	
Uklanjanje divljih deponija	UUU	5,000 €					Opština
Inspekcijske i izvršne mere	UUU	5,000 €	5,000 €	5,000 €	5,000 €	5,000 €	Opština
Livrdjivanje naknada za usluge prikupljanja	UUU						Opština
Uklanjanje divljih deponija	Inspektorat	x	X	x	x	x	Opština

Opštinski Plan za Upravljanje Otpadom 2023-2027

Ukupni ciljevi 4 – Bezbedno odlaganje kao poslednje sredstvo	10,000 €	5,000 €	5,000 €	5,000 €	5,000 €	30,000 €	
Tabela 38: Finansijski, akcioni i plan praćenja – Cilj 5 „Razvoj okvira i institucionalnih kapaciteta za UO“							
Mere i aktivnosti	Njeshi përbjegës	Afati i implementimit dhe buxheti					Izvor finansiranja
Revizija RK UO	DSHP	2023	2024	2025	2026	2027	2023 – 2027
Imenovanje službenika / Formiranje jedinice	DSHP		5,000 €				5,000 €
Prolazak tarifnog procesa	DSHP			3,500 €			3,500 €
Ugovaranje operatera za sakupljanje i transport MK	DSHP		25,000 €				25,000 €
Program obuke i podrška procesu	DSHP	7,000 €	7,000 €	7,500 €	7,500 €	7,500 €	35,000 €
Izrada plana upravljanja otpadom u vanrednim uslovima kao deo plana za vanredne situacije opštine.			3,000 €				3,000 €
Ukupni ciljevi 5 – Razvoj osoblja i institucionalnih kapaciteta		7,000 €	40,000 €	10,500 €	7,500 €	7,500 €	72,500 €

PRESEDAVAJUĆ SKUPŠTINE

ADNAN ADEMI

Adnan Ademi
19/3